

Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів

Факультет фінансовий
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: Управління активами і пасивами банку з метою
мінімізації ризику ліквідності

Виконав: здобувач освіти групи ФК24-1М
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

Ляшенко Таміла Романівна
(прізвище, ім'я та по-батькові)

Керівник д.е.н., професор, Заруцька О.П.
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент _____
(місце роботи)

(посада)

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Дніпро – 2025

АНОТАЦІЯ

Ляшенко Т.Р. Управління активами і пасивами банку з метою мінімізації ризику ліквідності.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». – Університет митної справи та фінансів, Дніпро, 2025.

У роботі розглянуто теоретичні засади управління активами і пасивами банку та економічну сутність ризику ліквідності. На основі фінансової звітності АТ «Банк Кредит Дніпро» здійснено аналіз структури активів і пасивів, строкових розривів та ключових показників ліквідності. Застосовано сценарне стрес-тестування ризику ліквідності. Виявлено основні вразливості ліквідної позиції банку та обґрунтовано напрями вдосконалення управління ризиком ліквідності.

Наукова новизна роботи полягає в обґрунтуванні доцільності поєднання нормативного та економічного підходів до оцінки ліквідності банку, а також у практичному застосуванні сценарного стрес-тестування для оцінки впливу внутрішніх і системних шоків на показники LCR та NSFR у межах процесу ILAAP.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих підходів у діяльності банківських установ для вдосконалення системи управління ризиком ліквідності.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 70 сторінках, містить 12 таблиць, 9 рисунків, 6 додатків. Список використаних джерел включає 55 найменувань.

Ключові слова: ризик ліквідності, ліквідність банку, управління активами і пасивами, LCR, NSFR, ILAAP, GAP-аналіз, стрес-тестування, фінансова стійкість.

Список публікацій здобувача.

Ляшенко Т., Сальникова Т. Цифрові технології у банківській сфері. VI Міжнародна студентська наукова конференція «Наука сьогодні: від досліджень до стратегічних рішень», 2 червня 2023 р., м. Суми, С. 33–36.

Новікова Л.Ф., Ляшенко Т.Р. Цифрові технології у фінансовій та банківській сфері. Міжнародна науково-практична конференція «Цифрове суспільство: управління, фінанси та соціум». 28.04.2023. м. Дніпро. УМСФ. Т.1. С. 155-157

ANNOTATION

Liashenko T.R. Asset and liability management for liquidity risk minimization.

Master's qualification thesis for obtaining the academic degree of Master in specialty 072 "Finance, Banking, Insurance and Stock Market". – University of Customs and Finance, Dnipro, 2025.

The thesis examines asset and liability management as a tool for minimizing liquidity risk. Based on the financial statements of JSC "Bank Credit Dnipro", the structure of assets and liabilities and key liquidity indicators are analyzed. Scenario-based stress testing is applied to identify vulnerabilities of the bank's liquidity position and substantiate directions for improving liquidity risk management.

The scientific novelty of the study lies in combining regulatory and economic approaches to liquidity assessment and applying scenario-based stress testing to evaluate the impact of internal and systemic shocks on LCR and NSFR indicators within the ILAAP framework.

The practical significance of the results consists in the possibility of using the proposed approaches to enhance liquidity risk management in banking institutions. The master's qualification thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of references and appendices. The thesis is presented on 70 pages, contains 12 tables, 9 figures, and 6 appendices. The list of references includes 55 sources.

Keywords: liquidity risk, bank liquidity, asset and liability management, LCR, NSFR, ILAAP, GAP analysis, stress testing, financial stability.

List of the author's publications:

Liashenko T., Salnykova T. Digital technologies in the banking sector. Proceedings of the VI International Student Scientific Conference "Science of Today: From Research to Strategic Decisions". – Sumy, June 2, 2023. – Pp. 33–36.

Novikova L.F., Liashenko T.R. Digital technologies in the financial and banking sector. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference "Digital Society: Governance, Finance and Society". – Dnipro, April 28, 2023.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКОЮ ЛІКВІДНІСТЮ	8
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	25
2.1 Загальна характеристика фінансового стану та структури активів і пасивів АТ «Банк Кредит Дніпро»	25
2.2 Аналіз ліквідності та фінансової стійкості АТ «Банк Кредит Дніпро»	41
РОЗДІЛ 3 СТРЕС-ТЕСТУВАННЯ РИЗИКУ ЛІКВІДНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ БАНКУ	53
3.1 Роль сценарного стрес-тестування в системі управління ризиком ліквідності	53
3.2 Результати сценарного стрес-тестування та їх економічна інтерпретація	58
3.3 Рекомендації щодо вдосконалення управління ризиком ліквідності АТ «Банк Кредит Дніпро»	68
ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75
ДОДАТКИ	82

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасних умовах функціонування фінансової системи, що характеризуються підвищеною макроекономічною нестабільністю, зростанням фінансових ризиків та волатильністю ринків, особливого значення набуває проблема забезпечення належного рівня ліквідності банківських установ. Ліквідність визначає здатність банку своєчасно та в повному обсязі виконувати свої зобов'язання, а отже є ключовою передумовою його фінансової стійкості.

Наслідки глобальних та локальних фінансових криз засвідчили, що порушення ліквідної позиції окремих банків може мати системний характер і негативно впливати на стабільність банківської системи в цілому. У зв'язку з цим у сучасних наукових дослідженнях значна увага приділяється питанням управління ризиком ліквідності, удосконалення механізмів управління активами і пасивами, а також розвитку ризик-орієнтованих підходів до оцінки фінансової стійкості банків.

Водночас практика банківської діяльності свідчить, що традиційні методи оцінки ліквідності, які ґрунтуються переважно на статичних показниках та регуляторних нормативних значеннях, не завжди дозволяють адекватно оцінити реальний рівень ризику ліквідності в умовах стресових або кризових ситуацій. Це зумовлює необхідність застосування економічного підходу до оцінки ліквідності, який враховує поведінкові чинники клієнтів, структуру фондування, строкові дисбаланси та можливі сценарії негативного розвитку подій.

Проблеми управління активами і пасивами банку, аналізу ліквідності, застосування коефіцієнтного та GAP-аналізу висвітлюються в роботах багатьох українських та зарубіжних вчених: Герасимовича А. М., Серпенінової Ю. С., Міщенко В.І., Сомика А.В., Зянько В. В., Литвинюк М. В., Демиденко В. І., та інших. Водночас подальшого наукового дослідження потребують питання практичної інтеграції результатів сценарного стрес-тестування ризику ліквідності у процес прийняття управлінських рішень, а також оцінки економічних наслідків реалізації стресових сценаріїв для фінансової стійкості та капіталу банку.

У зв'язку з цим тема кваліфікаційної роботи є актуальною та практично значущою, оскільки спрямована на поглиблення теоретичних і прикладних аспектів управління ліквідністю банку та розробку практичних рекомендацій щодо мінімізації ризику ліквідності на основі сучасних методів аналізу.

Метою кваліфікаційної роботи є розробка та обґрунтування практичних підходів до управління активами і пасивами банку з метою мінімізації ризику ліквідності на основі аналізу ліквідної позиції та застосування сценарного стрес-тестування.

Для досягнення поставленої мети в роботі передбачено вирішення таких **завдань** дослідження:

- узагальнити сучасні підходи до управління ризиком ліквідності та роль управління активами і пасивами в забезпеченні фінансової стійкості банку;
- проаналізувати фінансовий стан та структуру активів і пасивів АТ «Банк Кредит Дніпро»;
- дослідити коефіцієнти ліквідності, строкові розриви ліквідності та їх вплив на платоспроможність АТ «Банк Кредит Дніпро»;
- здійснити сценарне стрес-тестування ризику ліквідності з урахуванням внутрішніх та системних факторів;
- визначити економічні наслідки дефіциту ліквідності та вплив стресових сценаріїв на фінансовий результат і капітал АТ «Банк Кредит Дніпро»;
- розробити та обґрунтувати рекомендації щодо вдосконалення управління ризиком ліквідності.

Об'єктом дослідження є процес управління активами і пасивами банку в сучасних умовах функціонування фінансового ринку.

Предметом дослідження є сукупність економічних відносин, методів та інструментів управління ризиком ліквідності банку в процесі формування та використання активів і пасивів АТ «Банк Кредит Дніпро».

Для досягнення поставленої мети та вирішення завдань у роботі використано такі **методи дослідження**:

- методи аналізу та синтезу – для узагальнення теоретичних підходів до

управління ризиком ліквідності;

- економіко-статистичні методи – для аналізу фінансової звітності, структури активів і пасивів, динаміки показників ліквідності;
- коефіцієнтний та GAP-аналіз – для оцінки ліквідної позиції та строкових дисбалансів;
- сценарне стрес-тестування – для моделювання впливу негативних подій на ліквідність банку та оцінки її стійкості;
- графічні та табличні методи – для наочного представлення результатів дослідження.

Застосування зазначених методів забезпечує достовірність отриманих результатів та обґрунтованість зроблених висновків. Розрахунки та аналітичні процедури виконувались з використанням прикладних комп'ютерних програм Microsoft Excel та Microsoft Word.

Апробація матеріалів кваліфікаційної роботи здійснювалася шляхом обговорення окремих результатів дослідження на VI Міжнародній студентській науковій конференції «Наука сьогодні: від досліджень до стратегічних рішень», 2 червня 2023 р., м. Суми, та міжнародній науково-практичній конференції «Цифрове суспільство: управління, фінанси та соціум». 28.04.2023. м. Дніпро.

Практичне значення отриманих результатів полягає в можливості використання запропонованих підходів і рекомендацій у діяльності банківських установ для вдосконалення системи управління ризиком ліквідності, підвищення ефективності управління активами і пасивами та обґрунтування управлінських рішень у межах процесу ІЛААР.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні документи з питань банківської справи, статистична інформація НБУ, фінансова звітність АТ «Банк Кредит Дніпро», наукові публікації з проблем управління ліквідністю банків.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 70 сторінках, містить 12 таблиць, 9 рисунків, 6 додатків. Список використаних джерел складає 55 найменувань.

РОЗДІЛ 1

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКОЮ ЛІКВІДНІСТЮ

З теоретичної точки зору ліквідність банку – це його здатність своєчасно та в повному обсязі задовольняти невідкладні потреби у грошових коштах [1,2]. Це означає здатність банку виконувати свої зобов'язання вчасно та без ризику припинення діяльності.

Згідно з Постановою про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, ліквідність банку - це здатність банку забезпечити своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань, яка визначається збалансованістю між строками і сумами погашення розміщених активів та строками і сумами виконання зобов'язань банку, а також строками та сумами інших джерел і напрямів використання коштів (надання кредитів, інші витрати) [3].

На практиці банківська діяльність пов'язана з ризиком ліквідності – імовірністю виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки [4]. Тобто існує ризик того, що банк не зможе розрахуватися в строк за власними зобов'язаннями. Це може статися через неможливість швидкої конверсії фінансових активів у платіжні засоби без суттєвих утрат [5].

У зв'язку з цим банки повинні постійно управляти ліквідністю, підтримуючи її на достатньому рівні для своєчасного виконання всіх прийнятих на себе зобов'язань з урахуванням їх обсягів, строковості й валюти платежів, забезпечувати потрібне співвідношення між власними та залученими коштами, формувати оптимальну структуру активів із збільшенням частки високоякісних активів з прийнятним рівнем кредитного ризику для виконання правомірних вимог вкладників, кредиторів і всіх інших клієнтів [3].

Відповідно до Положення Національного банку України про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах Банк створює ефективну систему управління ризиком ліквідності для забезпечення

підтримання достатнього рівня ліквідності як в звичайних, так і стресових ситуаціях. Банк розробляє та періодично (не рідше одного разу на рік) переглядає політику, порядки та процедури управління ризиком ліквідності з метою забезпечення їх ефективності та відповідності рівню ризик-апетиту до цього ризику. Банк здійснює на постійній основі моніторинг та контроль за величиною ризику ліквідності та потребою у фінансуванні як загалом, так і в розрізі:

1) клієнтів банку;

2) основних бізнес-ліній та продуктів;

3) значимих валют з урахуванням нормативних та операційних обмежень щодо купівлі, продажу та обміну валюти. Банк для оцінки ризику ліквідності використовує такі інструменти моніторингу:

1) аналіз дотримання нормативів ліквідності та норм обов'язкового резервування, установлених Національним банком;

2) GAP-аналіз, що відображає часову неузгодженість між вимогами та зобов'язаннями банку (як балансовими, так і позабалансовими) за контрактними або очікуваними строками погашення;

3) аналіз концентрації зобов'язань банку за значимими групами контрагентів, інструментами/продуктами;

4) моніторинг наявних необтяжених високоякісних ліквідних активів, що підтримуються як можливе забезпечення на випадок реалізації стрес-сценаріїв, включаючи втрату або погіршення умов залучення незабезпечених і доступних у нормальних умовах забезпечених джерел фінансування за видами та значимими валютами;

5) аналіз інформації про ситуацію на ринку цінних паперів та фінансовому секторі, а також ринкових характеристик цінних паперів, включених до переліку високоякісних ліквідних активів;

6) аналіз ризику ліквідності банку в межах операційного дня.

Банк для оцінки ризику ліквідності має право використовувати інші інструменти моніторингу додатково до встановлених. Додаткові показники кожен банк розраховує самостійно без контролю НБУ. Водночас вони відіграють важливу

роль у внутрішньому аналізі, моніторингу та контролі ліквідності банку, зокрема в межах процесу ILAAP (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) [6].

Процес ILAAP - організований банком / відповідальною особою банківської групи згідно з вимогами Положення НБУ №88 [7] процес оцінки достатності внутрішньої ліквідності для підтримання на постійній основі обсягу внутрішньої ліквідності в розмірі, достатньому для одночасного покриття всіх суттєвих ризиків, пов'язаних із ліквідністю, очікуваних впливів грошових коштів, забезпечення достатнього фінансування та дотримання встановлених Національним банком вимог щодо достатності ліквідності, включаючи підтримання визначеного банком / банківською групою управлінського запасу внутрішньої ліквідності. Він включає систематичне визначення, вимірювання, управління і моніторинг ризику ліквідності з урахуванням бізнес-моделі, структури активів/пасивів та стратегічних цілей установи [8]. ILAAP має бути легко зрозумілим та містити всю необхідну інформацію як для ради директорів, так і для регуляторів, щоб прийняти обґрунтоване рішення щодо відповідного обсягу ліквідності, який повинен утримувати банк, та сформулювати уявлення про процес та методології управління ризиком ліквідності банку. [9]

Структура процесу оцінки достатності внутрішньої ліквідності (ILAAP) дозволяє ефективно інтегрувати систему ризик-апетиту компанії до системи управління ризиками. ILAAP враховує ризик-апетит банку на момент формування профілю ризику та спрямований на інтеграцію в операційні процеси компанії. Починаючи з моменту прийняття бізнес-рішення, ILAAP являє собою безперервний процес, що враховує складність, розмір бізнесу, моделі, макроекономічні змінні та компоненти ризику компанії [10]. Керівні принципи ILAAP сягають передових практик, розроблених Базелем II керувати ризиком ліквідності [11]. Структура внутрішнього процесу оцінки достатності ліквідності (ILAAP) ґрунтується на низці ключових принципів, що забезпечують підтримання фінансовими установами належного рівня ліквідності. Центральним елементом є ефективна система управління та організаційної побудови, яка передбачає чіткий розподіл ролей і відповідальності за управління ризиком ліквідності на всіх рівнях

— від ради директорів до окремих бізнес-підрозділів. Належний нагляд сприяє узгодженому розумінню ризиків і забезпечує їх послідовне управління у межах усієї організації.

Важливою складовою є формування чіткої заяви щодо апетиту до ризику ліквідності. Вона визначає той рівень ризику, який установа готова прийняти для реалізації своїх стратегічних цілей, та слугує орієнтиром для ухвалення рішень, пов'язаних з управлінням ліквідністю, даючи змогу зіставляти фактичні показники з установленими межами.

Виявлення, вимірювання, моніторинг і контроль ризиків ліквідності становлять безперервний процес. Фінансові установи повинні застосовувати надійні методики оцінки чутливості до різних видів ризику ліквідності як за балансовими, так і за позабалансовими операціями. Важливу роль відіграє стратегія фінансування. Диверсифікація джерел ліквідності знижує залежність від окремих контрагентів та підвищує загальну стійкість. Підтримання достатніх буферів ліквідності, зокрема запасів високоякісних ліквідних активів, формує запас міцності на випадок стресових ситуацій [12].

Також банк не рідше одного разу на квартал здійснює стрес-тестування ризику ліквідності для різних короткострокових та довгострокових стрес-сценаріїв, що можуть реалізуватися як для банку, так і для ринку в цілому (окремо і в поєднанні), з метою виявлення причин можливих проблем з ліквідністю та оцінки відповідності результатів здійснення стрес-тестування встановленому банком рівню ризик-апетиту до ризику ліквідності [4]. Воно має бути серйозним, релевантним та правдоподібним, а також повинно оцінювати вплив на грошові потоки, ліквідні ресурси, прибутковість, платоспроможність, обтяження та горизонт виживання [13]. У наглядовій заяві PRA SS24/15 наведено чіткі вказівки щодо стрес-тестування ІЛААР. Стрес-тести повинні включати припущення щодо наступних факторів ризику:

- вичерпання роздрібного фінансування;
- зменшення забезпеченого та незабезпеченого оптового фінансування;
- кореляція та концентрація фінансування;

- додаткові умовні позабалансові ризики;
- строки фінансування;
- вплив погіршення кредитного рейтингу фірми;
- здатність переказувати ліквідність між суб'єктами господарювання, секторами та країнами;
- оцінки майбутнього зростання балансу;
- вплив на репутацію фірми або франшизу;
- ризик ринкових активів;
- ризик неринкових активів;
- ризик інтерналізації [14].

Таким чином, структура ІЛААР є ключовим елементом сучасної банківської практики та забезпечує значні довгострокові переваги для фінансових установ. Її основна цінність полягає у формуванні системного підходу до управління ризиком ліквідності, який дає змогу своєчасно ідентифікувати, вимірювати та зменшувати потенційні вразливості. Забезпечуючи глибоке розуміння ліквідної позиції та результатів стрес-тестування, ІЛААР підвищує фінансову стійкість установи та зменшує ймовірність виникнення криз ліквідності. У сучасному швидкозмінному та непередбачуваному фінансовому середовищі надійний і проактивний ІЛААР залишається незамінним інструментом підтримання стабільності й довгострокової життєздатності банківського сектору [13].

Для підтримання ліквідності банк повинен мати певний резерв для виконання непередбачених зобов'язань, які можуть бути зумовлені як змінами стану грошового ринку, так і фінансовим станом клієнтів або банків-партнерів. Ліквідність банку є запорукою його стійкості, оскільки банк, який володіє достатнім рівнем ліквідності, може з мінімальними затратами для себе виконувати такі функції:

- проводити платежі за дорученням клієнтів;
- повертати кредиторам (вкладникам) кошти як із настанням терміну погашення, так і достроково;
- сплачувати випущені цінні папери;

- відповідати за зобов'язаннями, які можуть відбутися в майбутньому, у тому числі за позабалансовими зобов'язаннями [15,16].

Ліквідність комерційного банку базується на постійній підтримці об'єктивно необхідного співвідношення між трьома її складниками: власним капіталом банку, залученими і розміщеними ним коштами шляхом оперативного управління їх структурними елементами. Ліквідність банку постійно змінюється залежно від попиту і пропозиції на грошові ресурси, тому банк вважається ліквідним, якщо він має можливість постійно і безперервно виконувати свої зобов'язання, проводити активні операції та забезпечувати поповнення ліквідних коштів у будь-який момент часу через запозичення коштів на ринку за середньою ставкою або реалізацію своїх активів без суттєвої втрати їх вартості.

Недостатня чи надлишкова ліквідність має негативні наслідки:

- недостатня ліквідність обмежує платоспроможність банку, знижує довіру клієнтів і може призвести до кризи ліквідності та банкрутства;
- надлишкова ліквідність свідчить про неефективний менеджмент та знижує рентабельність. [17, с.6-9].

Ліквідність банківської установи знаходиться в обернено пропорційному зв'язку з його дохідністю. Чим більше активів банк тримає в ліквідній формі, тим менша їх частина залишається для отримання доходів, і навпаки. Тобто керівництво будь-якого банку постійно вирішує дилему «ліквідність – дохідність» [17, с. 354–359; 18].

Це означає, що підвищуючи свою ліквідність, комерційні банки залучають на свої рахунки значні обсяги грошових коштів, але цим вони зменшують свій прибуток. Як наслідок банківська установа може стати неплатоспроможною, незважаючи на її здатність виконати поточні зобов'язання.

Як зазначає В. Міщенко, це призводить до створення так званої фінансової піраміди, яка є ліквідною, але неплатоспроможною. При цьому якщо припиняється надходження грошових коштів, то з часом ця установа стає і неліквідною [17, с.6-9, 19].

Тобто, під час визначення сутності ліквідності банку необхідно враховувати

взаємозв'язок між поняттями ліквідності та платоспроможності. Банк може тимчасово не виконати окремі платіжні зобов'язання, проте залишатися ліквідним за умови наявності достатніх активів для їх покриття у подальшому. Втрата ліквідності свідчить про більш глибоку проблему — систематичну неплатоспроможність. Разом із тим короткострокове зниження рівня ліквідності не є підставою для визнання банку неплатоспроможним. Платоспроможність забезпечує можливість відновлення ліквідності шляхом залучення зовнішніх фінансових ресурсів або перерозподілу внутрішніх активів. Неплатоспроможність, спричинена втратою ліквідності, означає неспроможність банку не лише використати власні ресурси для виконання зобов'язань, але й отримати додаткове фінансування із зовнішніх джерел. Таким чином, ліквідність є необхідною умовою підтримання платоспроможності банку та стабільності його діяльності [20].

Більшість проблем ліквідності комерційного банку пов'язана з його клієнтами. В свою чергу ризик ліквідності клієнтів трансформується в ризик ліквідності банку [21]. Дану проблему банки вирішують за допомогою методів та прийомів управління банківською ліквідністю. Як зазначає Серпенінова Ю. С. управління ліквідності банку включає в себе такі напрямки реалізації:

- стратегії управління ліквідністю;
- методи управління ліквідністю;
- методи оцінки потреби в ліквідних коштах [22].

З огляду на це, важливого значення набуває проблема ефективного управління ліквідністю банківської системи, яке здійснює центральний банк кожної країни. В Україні це Національний банк України.

На рівні державного регулювання Національний банк України здійснює нагляд за ліквідністю банківської системи через встановлення нормативів ліквідності (LCR та NSFR), а також за допомогою інструментів монетарної політики (рефінансування, депозитні операції, операції на відкритому ринку).

Нормативи ліквідності (liquidity ratios) – економічні нормативи, які встановлює Національний банк України з метою контролю за станом ліквідності банків.

Відповідно до чинного законодавства, з метою контролю за станом ліквідності банків Національний банк установлює такі нормативи ліквідності: коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами ($LCR_{ВВ}$), коефіцієнт покриття ліквідністю за іноземними валютами ($LCR_{ІВ}$), коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) [3].

Коефіцієнти LCR та NSFR розроблені Базельським комітетом. Їх запровадження - це важливий крок у напрямі гармонізації вимог до ліквідності українських банків з нормами законодавства Європейського Союзу.

Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) - норматив ліквідності, який установлює мінімально необхідний рівень ліквідності для покриття чистого очікуваного відпливу грошових коштів протягом 30 календарних днів з урахуванням стрес-сценарію (далі – чистий очікуваний відплив грошових коштів). Він розраховується за такою формулою (1.1):

$$LCR = \frac{ВЛА}{ЧВ} * 100\% \quad (1.1)$$

де ВЛА – високоякісні ліквідні активи;

ЧВ – чистий очікуваний відплив грошових коштів (розраховується як різниця сукупних очікуваних відпливів грошових коштів протягом 30 днів та сукупних очікуваних надходжень грошових коштів протягом 30 днів. Сукупні очікувані надходження приймаються до розрахунку в розмірі не більше ніж 75% сукупних очікуваних відпливів) [23].

Банк розраховує такі коефіцієнти покриття ліквідністю (LCR):

1) за всіма валютами ($LCR_{ВВ}$ - розраховується як сума складових чисельника та знаменника ($LCR_{ВВ}$) у національній валюті (НВ) та всіх іноземних валют (ІВ)

2) у НВ ($LCR_{НВ}$) - розраховується за всіма активами та зобов'язаннями банку, які здійснені в НВ за формулою (1.2):

$$LCR_{НВ} = \frac{ВЛ_{Анв}}{\text{відпливи НВ} - (\text{менше з двох значень: надходження НВ або 75\% відпливів НВ})} * 100\% \quad (1.2)$$

3) в ІВ ($LCR_{ІВ}$) - розраховується в гривневому еквіваленті за всіма активами та зобов'язаннями банку, які здійснені в ІВ за формулою (1.3).

Усі складові чисельника та знаменника $LCR_{ІВ}$ розраховуються в гривневому еквіваленті (у розрізі кодів усіх ІВ) за офіційним курсом гривні до кожної з ІВ,

установленим Національним банком на відповідну дату

$$LCR_{iB} = \frac{ВЛА_{iB}}{\text{відпливи IB} - (\text{менше з двох значень: надходження IB або } 75\% \text{ відпливів IB})} * 100\% \quad (1.3)$$

Перелік високоякісних ліквідних активів у національній та іноземній валютах наведено в Додатку А.

Нормативні значення коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{BB}) та коефіцієнта покриття ліквідністю за іноземними валютами (LCR_{iB}) мають бути не менше ніж 100% [22].

Коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) - норматив ліквідності, який установлює мінімально необхідний рівень стабільного фінансування кредитно-інвестиційної підгрупи на горизонті один рік. Він розраховується за такою формулою (1.4):

$$NSFR = ASF / RSF \quad (1.4)$$

де ASF – обсяг наявного стабільного фінансування,

RSF – обсягу необхідного стабільного фінансування

Нормативні значення коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) мають бути не менші ніж 100 відсотків - починаючи з 01 квітня 2022 року [3].

Загалом, ефективне управління ліквідністю є ключовим фактором стабільності та надійності банку, що дозволяє йому своєчасно виконувати свої зобов'язання та забезпечувати стабільний розвиток.

Аналіз ліквідності банку – це процес дослідження чинників, які впливають на рівень його ліквідності в динаміці, який відносять до складової механізму управління ліквідністю банку.

Стан ліквідності комерційного банку визначається такими чинниками, як структура та стабільність ресурсної бази і структура та якість портфеля активів.

Політика Національного банку України є важливим зовнішнім чинником, що сприяє стабільній роботі банків шляхом встановлення нормативів та нагляду. Проте саме банк відповідає за ефективне управління ліквідністю, забезпечуючи збалансованість ресурсів, своєчасне виконання зобов'язань перед клієнтами та стійкість до фінансових коливань.

Основними інструментами оцінки ризику ліквідності банку є моніторинг

необтяжених активів, співставлення обсягів активів та зобов'язань у валютах, GAP-аналіз та аналіз концентрацій зобов'язань, аналіз інформації про ситуацію на ринку цінних паперів, аналіз ризику ліквідності банку в межах операційного дня та інші. Однак головним методом контролю за станом ліквідності банківської системи є встановлення пруденційних нормативів ліквідності, а також контроль за їх дотриманням кожного банку [24, с 76-82].

Ці заходи вживаються для виявлення відхилень від планових або нормативних значень та безпосереднього визначення впливу отриманих відхилень на діяльність банку загалом [25, с 654-657].

Банк повинен бути спроможним не лише усувати проблеми, виявлені за показниками своєї ліквідності, а й діяти на випередження. Тобто здійснювати тактичне і стратегічне управління ліквідністю на основі аналізу всіх чинників, які впливають на можливість банку виконувати свої зобов'язання. Провідні науковці по-різному підходять до визначення і класифікації таких чинників.

Так, В. Стельмах і В. Міщенко виділяють внутрішні та зовнішні чинники, які впливають на ліквідність. До зовнішніх факторів вони відносять: стан фондового ринку та стан кредитування на міжбанківському ринку; інфляційні процеси, коливання валютного курсу та зміну цін на фінансових ринках. До внутрішніх факторів: якість активів і пасивів; ступінь узгодженості між строками та сумами погашення розміщених активів і виконання зобов'язань в тому числі в розрізі окремих валют; ефективність управлінських рішень; імідж банку [26].

Я. В. Колесник, О. В. Попов вказують, що одним із ключових факторів зовнішнього середовища на державному рівні є політика Національного банку України, яка відіграє важливу роль у впливі на ліквідність банківських установ [27]. НБУ встановлює регулятивні норми та контролює діяльність банків з метою забезпечення стабільного функціонування фінансової системи.

Д. М. Олійник і Т. М. Дедик також дотримується підходу щодо поділу факторів на зовнішні та внутрішні. Водночас вони розширюють класифікацію, виокремлюючи типові та індивідуальні чинники. Так, до зовнішніх факторів ліквідності банку автори відносять: загальний стан економіки країни; вплив

міжнародних валютних і фінансових ринків на внутрішній ринок; напрям грошово-кредитної політики; а також враховується рівень державного регулювання банківської діяльності. Разом із тим, на рівень ліквідності впливають і внутрішні аспекти діяльності банку, такі як: репутація установи, її розмір, фінансова стійкість, клієнтська база. Ці складові визначають здатність банку залучати депозити, налагоджувати партнерські відносини та формувати інвестиційну привабливість, а також безпосередньо позначаються на структурі та якості активів і пасивів. Власний капітал відіграє ключову роль як захисний механізм, що знижує ризики активів і гарантує повернення коштів вкладникам і виступає своєрідним буфером у кризових ситуаціях, коли відтік коштів клієнтів може створити загрозу ліквідності. Потужна капітальна база забезпечує фінансову стабільність банку: чим більший обсяг власного капіталу, тим вищою є його ліквідність [28].

Слід зазначити, що в більшості випадків фактори впливу на ліквідність банків поділяються на зовнішні та внутрішні. Однак, в межах цих двох великих груп чинників різні автори можуть виділяти ще підгрупи. Так, наприклад, Н.І. Козьмук і А.С. Глотова серед внутрішніх факторів виокремлюють загальні та спеціальні; Д.М. Олійник внутрішні фактори поділяє на фінансову і організаційну підгрупи; О.А. Криклій серед зовнішніх виділяє фактори прямого і непрямого впливу.

Важливим фактором впливу на ліквідність банку є якість ресурсної бази, оскільки вона є визначальним фактором для обсягу і ступеня розвитку активних операцій банку. Критерієм ресурсної бази є її стабільність. Збільшення стабільної частки ресурсної бази знижує потребу банку в ліквідних активах, оскільки передбачає поновлення зобов'язань банку [29, с. 191-195].

Крім цієї класифікації, існують і інші. Наприклад Серпенінова Ю. С. виділяє дві великі групи чинників, які впливають на ліквідність банку: наявність у банку необхідної суми ліквідних коштів та можливість залучення ліквідних коштів шляхом їх запозичення чи продажу активів [22, с. 354].

Узагальнюючи наявні наукові підходи до визначення чинників, що впливають на ризик ліквідності банківських установ доцільно запропонувати власну класифікацію факторів (рис. 1.1).

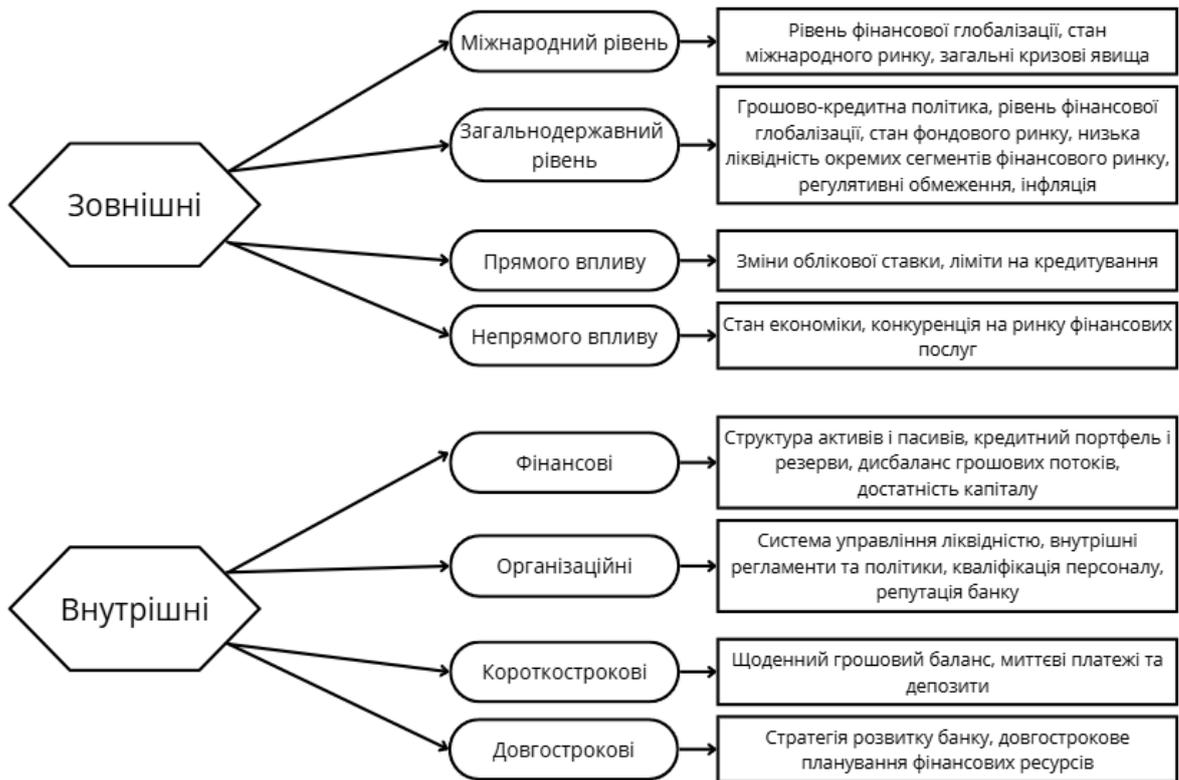

Рис. 1.1 Класифікація факторів, що впливають на ризик ліквідності банків

Отже, можна зробити висновки, що існує велика кількість чинників, які впливають на ліквідність комерційних банків. Виходячи з цього, кожен банк повинен їх проаналізувати і обрати стратегію управління ліквідністю, яка йому підходить найбільше.

Розуміння основних чинників впливу на ризик ліквідності дає змогу кожному окремому банку більш розважливо підходити до прогнозування та управління власною ліквідністю, мати об'єктивні орієнтири для планування своїх операцій на міжбанківському ринку та визначення оптимальних потреб для участі в регулюючих операціях, які проводить Національний банк України [30].

У наукових та економічних джерелах ліквідність визначається залежно від суб'єкта економічних відносин на різних рівнях, і згідно з цим розраховуються відповідні показники: на рівні банківської системи – визначається загальна ліквідність системи, на рівні окремого банку – розраховуються нормативні показники ліквідності, на рівні балансу банку – аналізується ліквідність балансу та співвідношення активів і пасивів за сумами та строками погашення зобов'язань [31].

Ліквідність банку дуже пов'язана з поняттям ліквідності балансу. Цей показник визначається співвідношенням вимог (статей активу) та зобов'язань (статей пасиву) на певний момент часу. Можливість швидко перетворити свої активи у грошову форму для виконання власних зобов'язань залежить від різних факторів, причому головним із них є відповідність термінів та обсягів розміщення фінансових ресурсів термінам та обсягам їх залучення [32]

Отже, ліквідність банківського балансу є складовою загальної ліквідності банку. Тому її визначення є обов'язковим етапом аналізу рівня ліквідності банку [33, с.11-17].

Проте ліквідність балансу є лише необхідною, але не достатньою умовою для висновків про те, що банк ліквідний. На практиці може виникнути ситуація, коли банк повністю чи частково неліквідний, але при цьому його баланс достатньо ліквідний. Така ситуація може бути пояснена невідповідністю між строками розміщення активів та строками виконання зобов'язань банку [1].

Управління активами та пасивами є ключовим елементом забезпечення ліквідності комерційного банку. Ефективне управління цими компонентами дозволяє банку підтримувати баланс між прибутковістю та ліквідністю, що є основою його стабільної діяльності.

На практиці застосовуються такі традиційні методи:

- 1) управління активами;
- 2) управління пасивами;
- 3) змішаний метод.

Метод управління активами передбачає підтримання високоліквідних активів (готівка, кошти на кореспондентських рахунках, державні цінні папери), контроль за строками погашення активів для узгодження їх зобов'язань та диверсифікацію активів для зниження ризику. Такий підхід є традиційним і найпростішим, тому найчастіше цією стратегією користуються невеликі банки, які не мають можливості запозичити кошти. Перевагою такої стратегії є здатність оперативно реагувати на нестачу ліквідності та своєчасно задовольняти потреби

клієнтів. Проте її недолік полягає в тому, що блокування частини активів на створення резервів обмежує потенціал банку щодо отримання прибутку.

Управління ліквідністю через активи оцінюється як менш ризикове порівняно з іншими, але і досить дороге. Тому що продаж низькоризикових активів супроводжується певними витратами (комісійні, брокерські, біржові внески тощо) і зменшує майбутні доходи банку. Якщо банку терміново будуть необхідні грошові кошти, він буде змушений продавати активи, які б могли принести прибуток, за зниженими ринковими цінами.

Метод управління пасивами полягає в залученні депозитів з різними строками погашення, використанні міжбанківських кредитів для покриття дефіциту ліквідності та випуску боргових цінних паперів для залучення коштів. Управління ліквідністю через пасиви супроводжується підвищеним ризиком зміни відсоткових ставок.

За стратегії запозичення потреби в ліквідних коштах задовольняються переважно за рахунок купівлі грошей на ринку. Таким чином банк уникає нагромадження високоліквідних активів, які приносять низькі доходи. При цьому запозичення здійснюються лише після того, як виникне попит на грошові кошти. Застосовувати стратегію запозичення ліквідних засобів можна за умови достатнього розвитку фінансових ринків. Загалом ця стратегія оцінюється як досить ризикована. Найчастіше нею користуються великі міжнародні банки.

При використанні змішаного методу банк забезпечує відповідність строків активів та пасивів та здійснює моніторинг процентних ставок і управління процентним ризиком.

У разі застосування стратегії збалансованого управління ліквідністю частина попиту на ліквідні засоби задовольняється за рахунок нагромадження високоліквідних активів, а решта — за допомогою запозичення коштів. В цьому випадку банк має змогу вибрати найвигідніше поєднання джерел поповнення ліквідних коштів залежно від економічних умов. Більшість банків обирають саме цю стратегію, тому що вона не така ризикована як стратегія запозичення і її вартість не така висока як стратегії трансформації активів [1].

Протягом останніх років фінансовий сектор зазнає суттєвої трансформації, спричиненої нормалізацією монетарної політики та розвитком фінансово-технологічного середовища. Ці процеси зумовлюють необхідність переосмислення банками стратегій фінансування та систем управління ліквідністю з метою ефективного функціонування в нових економічних умовах [34]. Нещодавні фінансові коливання показали слабкі місця традиційних підходів до ALM (з англ. Asset Liability Management – управління активами та пасивами), особливо у методиках стрес-тестування та статичних моделях. Нові ризики, такі як: зміни у ланцюгах поставок, торгові війни, поведінка споживачів, нові технології та ESG-фактори з'являються швидше, ніж встигає передбачити класичне стрес-тестування. У таких ситуаціях традиційні моделі часто неадекватні, створюючи потенційні ризики.

Цифровізація банківських послуг також суттєво впливає на управління ліквідністю. Клієнти — як роздрібні, так і корпоративні — отримали доступ до цілодобових онлайн-банківських сервісів, миттєвих платежів та мобільних застосунків, що підвищує швидкість грошових потоків, а отже — змінює динаміку ліквідності та ускладнює прогнозування потреб у ліквідних ресурсах [35, 36]. Додатковим чинником є роль соціальних мереж, які прискорюють поширення фінансової інформації та можуть посилювати реакцію клієнтів у кризові періоди.

Тому у сучасній банківській практиці, окрім традиційних підходів, все більшого поширення набувають інноваційні методи управління активами та пасивами, засновані на цифрових технологіях та аналітиці даних. До них належать:

- Dynamic ALM (динамічне управління активами та пасивами) — моделювання балансу банку в реальному часі із використанням сценарного аналізу та прогнозування грошових потоків;
- FTP (Funds Transfer Pricing) — метод внутрішнього ціноутворення, що дозволяє оцінювати ефективність використання ресурсів у межах банку;
- Integrated balance sheet management — комплексне управління всіма складовими балансу, включно з капіталом і ризиками, в єдиній системі даних;
- AI-driven stress testing — автоматизоване стрес-тестування на базі

штучного інтелекту, що моделює нелінійні сценарії поведінки клієнтів і ринку;

- Behavioral modelling — побудова поведінкових моделей клієнтів для прогнозування руху депозитів і попиту на кредити [37, 38, 39].

Прогресивні організації розробляють динамічні моделі стрес-тестування з використанням штучного інтелекту та машинного навчання, а регулятори впроваджують більш складні вимоги до сценарного аналізу. Це свідчить про те, що компанії переглядають підходи та враховують багатовимірні сценарії, які точніше відображають реальні ринкові складнощі, а не лише відповідають регуляторним нормам.

Ефективне ALM ґрунтується на якості та достовірності даних. Фінансові установи можуть стикатися з роздробленими архітектурами даних, несумісними класифікаціями та слабкими системами управління даними. Важливо аналізувати внутрішні процеси і розуміти джерела ризиків, які виходять за межі стандартних регуляторних коефіцієнтів, таких як LCR чи NSFR.

Проблеми якості даних проявляються через неповні записи транзакцій, розбіжності в класифікаціях, несвоєчасну звітність та фрагментовані процеси збору і зберігання даних. Це може спотворювати оцінку ризиків та призводити до неефективних стратегічних рішень.

Для подолання цих викликів організації мають інвестувати у сучасні технологічні платформи управління даними, які забезпечують централізоване зберігання та управління, підтримуючи достовірність, повноту та відстежуваність даних у рамках надійного корпоративного управління.

Стрес-тестування та сценарний аналіз залишаються базовими інструментами для оцінки вразливостей банків до шоків ліквідності. Отримані результати повинні інтегруватися у стратегії відновлення ліквідності та плани фінансування в кризових умовах.

Збалансованість активів і пасивів за сумами і строками має ключове значення в процесі забезпечення ліквідності банку. Узгодженість активів і пасивів у строках забезпечує своєчасне виконання зобов'язань без збиткової реалізації активів. Чим

вона вище, тим збалансованіша політика, що проводилася банком, вище його ліквідність, стійкіший фінансовий стан [40].

Сутність проблеми банківської ліквідності полягає в тому, що попит на ліквідні кошти мало коли дорівнює їх пропозиції в будь-який момент часу, тому банк постійно має справу або з дефіцитом ліквідних коштів, або з їх надлишком [41, с 302-306].

Імовірність настання ситуації невідповідності між попитом і пропонуванням ліквідних коштів називають ризиком незбалансованої ліквідності.

Методи управління активами та пасивами дозволяють банку ефективно контролювати рівень своєї ліквідності, знижуючи ризики та забезпечуючи стабільність діяльності. Вибір конкретних методів залежить від стратегічних цілей банку та поточної ринкової ситуації.

Таким чином, ліквідність банку є ключовим показником його фінансової надійності та стабільності. Вона визначається здатністю установи своєчасно виконувати зобов'язання перед клієнтами й контрагентами, підтримуючи оптимальне співвідношення між прибутковістю та ризиками. На рівень ліквідності впливають як зовнішні (макроекономічні, ринкові, регуляторні), так і внутрішні (фінансові, організаційні, управлінські) чинники.

Для мінімізації ризику ліквідності банки застосовують систему управління активами та пасивами (ALM), яка поєднує традиційні підходи із сучасними інструментами аналізу та прогнозування, такі як стрес-тестування, моделювання грошових потоків, поведінковий аналіз клієнтів та цифрові технології обліку ризиків.

Ефективна реалізація політики ліквідності передбачає постійний моніторинг фінансових потоків, узгодження строків активів і зобов'язань, а також підтримання достатнього рівня високоліквідних активів. Це забезпечує стійкість банку до зовнішніх шоків, своєчасне виконання зобов'язань та підвищує довіру клієнтів і партнерів.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО»

2.1 Загальна характеристика фінансового стану та структури активів і пасивів АТ «Банк Кредит Дніпро»

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО", далі Банк – універсальний банк, який проводить операції на всій території України. Це стратегічний партнер підприємств Дніпровського регіону і України. Банк Кредит Дніпро (БКД) заснований у 1993 році та входить у ТОП-20 фінансових установ України за розміром валових активів і відповідно до класифікації Національного банку України відноситься до групи банків з приватним капіталом. Станом на 01.01.2025 року активи Банку склали 25 002 млн грн, портфель коштів клієнтів досяг 22 067 млн грн. Регулятивний капітал — 1 508 млн грн [42].

Власником 100% акцій є Олександр Ярославський, український бізнесмен, власник групи DCH (www.dch.com.ua), яка об'єднує активи таких секторів економіки, як фінанси, промисловість, транспорт, будівництво і девелопмент тощо.

Банк надає повний спектр банківських послуг приватним особам та корпоративному бізнесу, особливу увагу приділяючи агросектору. Надійність банку та ефективність його діяльності підтверджені авторитетними рейтинговими агентствами та визнані діловою спільнотою.

Банк Кредит Дніпро увійшов до лідерів фінансового сектору України рейтингу «ТопФінанс 2025» за версією українського рейтинговою журналу «ТОП-100. Рейтинги найбільших» та ділового порталу Delo.ua [43], а також увійшов у ТОП-15 рейтингу «25 провідних банків України» за версією провідного інформаційного агентства «Фінансовий клуб».

Так, за результатами щорічного дослідження «Фінансового клубу» Банк Кредит Дніпро посів лідерські позиції у чотирьох номінаціях: «Кредитні картки», «Обслуговування юридичних осіб», «Ощадний вклад» та «Кредит готівкою»,

зокрема Банк входить в ТОП-5 переможців номінації «Банк року у агро» та ТОП-5 переможців номінації «Найкращий банк для ФОП» [44].

Кредитна картка GOLD увійшла до трійки лідерів серед найкращих кредитних карток України за версією престижної премії FinAwards 2025, яку організували фінансові видання Мінфін та Finance.ua [45].

Рейтинг надійності банківських вкладів відновлено на рівні «5» (відмінна надійність). Рейтингове агентство «Стандарт-Рейтинг» підтвердило надійність депозитів Банку на високому рівні rd.1 (рі) у дослідженні «Рейтинг надійності банківських депозитів» за підсумками діяльності у 2024 році [46].

Українське рейтингове агентство (РА) IBI-Rating повідомило про підтвердження кредитного рейтингу на рівні uaAAA з прогнозом «у розвитку».

Як зазначається у релізі РА IBI-Rating, підтвердження рейтингів АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО» обумовлено збереженням високих показників ефективності діяльності, прибутковою поточною діяльністю, підтриманням показників капіталізації на достатньому рівні, прийнятною диверсифікацією ресурсної бази, зростанням працюючого кредитного портфеля, утриманням обсягів резервування на достатньому рівні, невисоким рівнем частки проблемної заборгованості в чистому кредитному портфелі, значним обсягом високоліквідних активів та покращенням нормативів ліквідності [47].

Спільно з фондами та громадськими організаціями Банк Кредит Дніпро реалізує благодійні програми та проекти у напрямку медичної та соціальної підтримки. У 2024 році Банк Кредит Дніпро впровадив міжнародні стандарти ESG, які адаптуються до українських реалій зі всіма викликами повномасштабної війни. Це було обов'язковою умовою Фонду розвитку підприємництва (ФРП) для подальшої участі Банку в державній програмі «Доступні кредити 5-7-9%». Паралельно фінансова установа реалізовує власну стратегію відповідно з рекомендаціями Світового банку, інших міжнародних організацій. Так, в грудні 2024 року отримано підтвердження відповідності системи екологічно-соціального управління від Фонду розвитку підприємництва [42]. Банк став партнером Фонду

часткового гарантування кредитів у сільському господарстві та запустив продукт «портфельні гарантії».

Крім того, банк доєднався до програми компенсації 15% вартості за придбання енергетичного, будівельного, колісного та спеціального обладнання українського виробництва (державна політика «Зроблено в Україні») та до програми компенсації відсотків від КМДА - спільна програма з Департаментом промисловості та розвитку підприємництва Київської Міської Державної Адміністрації з підтримки київського малого та середнього бізнесу. За підсумками 2024 року установу відзначено в конкурсі соціальних ініціатив «Відповідальна країна 2.0» як один із сотні найкращих соціальних ініціатив українських компаній та благодійних фондів [48].

Основною метою діяльності Банку є одержання прибутку в інтересах його власника шляхом надання повного спектру банківських послуг. Банк Кредит Дніпро завершив 2024 рік із прибутком після оподаткування 175 млн грн, сплативши 171 млн грн податку на прибуток. Банк веде ефективну діяльність та залишається високоліквідним. Тобто на сьогодні АТ «Банк Кредит Дніпро» є одним з комерційних банків України, що стрімко розвивається.

На основі даних щорічної фінансової звітності АТ «Банк Кредит Дніпро» за 2023 та 2024 рр., зазначених в додатку Б та в додатку В відповідно, проаналізуємо основні показники фінансової діяльності банківської установи [48].

За результатами проведеного аналізу активів АТ «Банк Кредит Дніпро» (таблиця 2.1) виявлено, що станом на 01.01.2025 загальний обсяг активів банку становив 25 002,31 млн грн, що на 5 646,44 млн грн більше порівняно з 2023 роком (+29%). Основні зміни відбулися за рахунок збільшення суми інвестицій в цінні папери на 6 914,27 млн грн (+332%) та суми кредитів та авансів клієнтам на 3 962,72 млн грн (+103%), що свідчить про активізацію кредитної діяльності банку і може підвищити дохідність, але знизити миттєву ліквідність. Також протягом аналізованого періоду стрімкими темпами зросли необоротні активи для продажу на 29,43 млн грн (+6356%) та інші фінансові активи на 25,86 млн грн (+537%). Водночас суттєво скоротилась сума грошових коштів та їх еквівалентів на 4 896,99

млн грн (-42%), що є негативним фактором з точки зору ліквідності, адже саме ці активи забезпечують найвищий рівень ліквідності; похідних фінансових активів на 441,3 млн грн (-85%) та інвестиційної нерухомості на 140,54 млн грн (-59%).

Таблиця 2.1

Аналіз активів АТ «Банк Кредит Дніпро» за період 2023-2025 рр.

Активи	Станом на						Відхилення		
	01.01.2023		01.01.2024		01.01.2025		Абсолютне	Відносне	Частки
	млн грн	частка, %	млн грн	частка, %	млн грн	частка, %	млн грн	%	в. п.
Грошові кошти та їх еквіваленти	11629,65	60,08%	8152,32	39,01%	6732,66	26,93%	-4896,99	-42,11%	-33,16
Кредити та аванси банкам	110,46	0,57%	267,89	1,28%	315,46	1,26%	205,00	185,59%	0,69
Кредити та аванси клієнтам	3867,01	19,98%	4335,28	20,75%	7829,74	31,32%	3962,72	102,48%	11,34
Інвестиції в цінні папери	2080,30	10,75%	6802,86	32,56%	8994,57	35,97%	6914,27	332,37%	25,23
Похідні фінансові активи	516,56	2,67%	244,32	1,17%	75,26	0,30%	-441,30	-85,43%	-2,37
Інвестиційна нерухомість	236,80	1,22%	121,81	0,58%	96,26	0,39%	-140,54	-59,35%	-0,84
Відстрочений податковий актив	269,44	1,39%	292,59	1,40%	220,85	0,88%	-48,59	-18,03%	-0,51
Нематеріальні активи	61,75	0,32%	58,56	0,28%	95,49	0,38%	33,74	54,65%	0,06
Основні засоби	339,00	1,75%	327,77	1,57%	355,21	1,42%	16,21	4,78%	-0,33
Інші фінансові активи	4,81	0,02%	20,55	0,10%	30,68	0,12%	25,86	537,20%	0,10
Інші нефінансові активи	239,63	1,24%	219,07	1,05%	226,25	0,90%	-13,38	-5,58%	-0,33
Необоротні активи, утримувані для продажу	0,46	0,00%	52,91	0,25%	29,89	0,12%	29,43	6355,72%	0,12
Усього активів	19355,87	100,00%	20895,94	100,00%	25002,31	100,00%	5646,44	29,17%	0,00

Аналіз структури активів показав, що у 2023 році найбільшу частку займали грошові кошти та їх еквіваленти (60%), але протягом аналізованого періоду їх питома вага скоротилась на 33 відсоткові пункти (в.п.) і вже у 2025 становить 27%. Водночас питома вага інвестиції в цінні папери зросла з 11% у 2023 р. до 36% у 2025 р. і спостерігається тенденція до їх зростання, а частка кредитів та авансів клієнтам зросла з 20% до 31% відповідно.

Таким чином, у період з 2023 до 2025 року основна частка активів змістилася від найбільш ліквідних активів - грошових коштів та їх еквівалентів до інвестицій

у цінні папери та кредитів клієнтам. Така концентрація активів у цінних паперах потребує додаткового контролю, оскільки надмірна орієнтація на окремі інструменти може знижувати гнучкість управління ліквідністю та підвищувати чутливість до ринкових змін. Для ефективного управління ліквідністю активи банку мають бути диверсифікованими за строками погашення, рівнем ризику, ступенем ліквідності та видами інструментів, що дозволяє швидко реагувати на потреби в грошових коштах, мінімізувати ризики та забезпечити стабільність функціонування банку.

Враховуючи виявлені тенденції щодо структури активів та зміщення їх у бік менш ліквідних інструментів, важливо оцінити, як ці зміни відображаються на фактичній динаміці грошових коштів банку. Саме обсяг та поведінка найбільш ліквідних активів визначають здатність банку оперативно виконувати свої платіжні зобов'язання та підтримувати стабільну платіжну позицію. Враховуючи вимоги Постанови НБУ №64 та зростання ролі ліквідності в умовах високої волатильності ринку, доцільно детальніше проаналізувати рівень і динаміку високоякісних ліквідних активів банку, які визначають його здатність витримувати короткострокові стресові сценарії. Динаміку грошових коштів та їх компонентів наведено на рисунку 2.1.

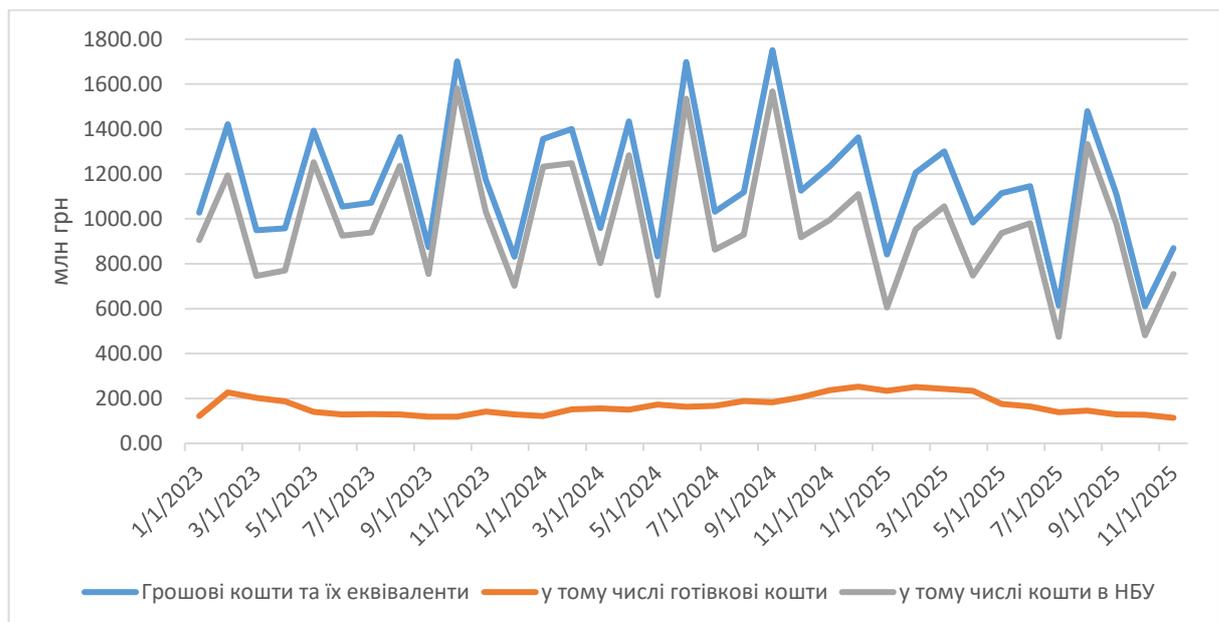

Рис. 2.1 Динаміка грошових коштів та їх еквівалентів АТ «Банк Кредит Дніпро» у 2023–2025 рр.

Аналіз динаміки грошових коштів та їх складових упродовж 2023–2025 рр. свідчить про значну волатильність ліквідної позиції банку. Найбільшою мірою коливання зумовлені рухом коштів на кореспондентському рахунку в НБУ, адже саме ця складова формує основну частину миттєво ліквідних активів. На графіку видно регулярні пікові значення (у середньому раз на 2–3 місяці), що може бути пов'язано з періодичними надходженнями великих обсягів коштів. У деякі періоди (наприклад, жовтень 2023 р., червень та вересень 2024 р.) обсяг коштів у НБУ перевищував 1,5 млрд грн, формуючи максимальні значення загального показника «Грошові кошти та їх еквіваленти».

Водночас готівкові кошти демонструють значно стабільнішу та нижчу за масштабом динаміку. Їх частка лишається незначною порівняно з іншими складовими ліквідних активів, а помірні коливання в межах 120–250 млн грн не чинять суттєвого впливу на загальну ліквідність. Банк не тримає надлишкової операційної ліквідності. Це свідчить про стандартизовану політику управління готівкою та оптимальні підходи до забезпечення операційної діяльності.

Наприкінці аналізованого періоду спостерігається різкіше зниження загального обсягу грошових коштів, зокрема через скорочення коштів у НБУ – у липні та жовтні 2025 р. вони опускалися до мінімумів за весь період. Такі коливання можуть свідчити про підвищене навантаження на ліквідність або зміну структури активів. Водночас відновлення показника у серпні 2025 р. підтверджує, що нестійкість має короткостроковий характер.

Платіжна позиція банку виглядає загалом керованою, але нестабільною в окремі періоди. Динаміка ліквідних активів банку вказує на достатній рівень оперативного управління ліквідністю, проте суттєві хвилеподібні коливання потребують додаткового контролю, адже вони можуть ускладнювати прогнозування короткострокових потреб у ресурсах та впливати на відповідність нормативам НБУ.

Водночас рівень ліквідності банку та структура високоякісних ліквідних активів безпосередньо пов'язані з формуванням його дохідної бази. Чим більша частка ресурсів спрямовується на підтримання миттєвої та поточної ліквідності,

тим менший їх обсяг може бути розміщений у дохідні активи, що генерують прибуток. Тому для комплексної характеристики ефективності управління активами важливо проаналізувати, як банк поєднує потребу у збереженні достатнього рівня ліквідності з формуванням операційного результату.

За результатами проведеного аналізу дохідних та недохідних активів АТ «Банк Кредит Дніпро» (таблиця 2.2) можна відзначити суттєві зміни в розподілі дохідних та недохідних активів протягом аналізованого періоду. Загальний обсяг активів банку зріс на 5 646,44 млн грн (+29%). Проте цей приріст відбувся переважно за рахунок дохідних активів, обсяг яких збільшився на 10 526,02 млн грн (+154%). Така позитивна динаміка свідчить про активізацію банку в напрямку формування активів, що генерують дохід.

Таблиця 2.2

**Аналіз дохідних та недохідних активів АТ «Банк Кредит Дніпро» за період
2023-2025 рр.**

Активи, млн грн	Станом на			Відхилення	
	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	Абсолютне	Відносне
Дохідні	6815,94	11792,71	17341,96	10526,02	154,43%
Недохідні	12539,93	9103,24	7660,35	-4879,58	-38,91%
Всього активів	19355,87	20895,94	25002,31	5646,44	29,17%
Частка, %					
Дохідні	35,21%	56,44%	69,36%	34,15%	96,97%
Недохідні	64,79%	43,56%	30,64%	-34,15%	-52,71%
Всього активів	100,00%	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%

Питома вага дохідних активів у загальній структурі активів зростає з 35% у 2023 році до 69% у 2025 році. Це свідчить про прагнення банку забезпечити стабільний прибуток шляхом ефективного використання ресурсів. Відповідно частка недохідних активів знизилася з 65% до 31%. Такі активи не приносять прямого доходу і можуть створювати додаткове навантаження на управління ліквідністю.

Зменшення обсягу недохідних активів на 4 879,58 млн грн (-39%) відбулося головним чином за рахунок скорочення грошових коштів та їх еквівалентів, що має вплив на миттєву ліквідність банку. Такі зміни вказують на те, що Банк мінімізує

обсяг ресурсів, не залучених у дохідні операції. Водночас збільшення дохідних активів, таких як кредити та інвестиції, покращує фінансову стійкість банку та підвищує його здатність генерувати дохід.

Таким чином, спостерігається позитивна тенденція зростання суми дохідних активів швидшими темпами, ніж зростання загальної суми активів. Банк демонструє динаміку ефективного управління активами, орієнтуючись на збільшення частки дохідних активів, що є важливим фактором для підтримання прибутковості та фінансової стійкості.

Основне зростання дохідних активів забезпечується збільшенням обсягів наданих кредитів, які є ключовим джерелом формування процентних доходів банку. Наявність проблемних кредитів ускладнює своєчасне повернення коштів, призводить до потреби формування додаткових резервів і дестабілізує строки грошових надходжень – усе це ускладнює управління строковими дисбалансами та підвищує ймовірність короткострокового дефіциту ліквідності. Оскільки рівень ліквідності банку безпосередньо залежить від якості кредитних активів та своєчасності їх обслуговування позичальниками, важливо детально проаналізувати їх структуру та якість.

Для оцінки якості кредитного портфеля банку розглянемо структуру позичальників за класами ризику протягом 2023–2025 рр. в таблиці 2.3. Для підвищення наочності та узагальнення аналізу класи позичальників було згруповано за рівнем кредитного ризику. До низького ризику віднесено класи 1-3 для юридичних осіб та класи 1-2 для фізичних осіб, які характеризуються високою платоспроможністю та мінімальною ймовірністю дефолту. Підвищений ризик охоплює позичальників класів 4-6 для юридичних осіб та класів 3-4 для фізичних осіб, для яких властиві окремі негативні тенденції у фінансовому стані. До високоризикових віднесено класи 7-10 для юридичних осіб та клас 5 для фізичних осіб, що мають значні ознаки погіршення платоспроможності й можуть створювати потенційні загрози для ліквідності банку. Таке групування дозволяє узагальнити структуру кредитного портфеля та оцінити його якість з позиції потенційного впливу на ризик ліквідності.

Таблиця 2.3

Аналіз структури кредитного портфеля АТ «Банк Кредит Дніпро» за класами ризику (юридичні та фізичні особи) за період 2023-2025 рр.

	01.01.2023		01.01.2024		01.01.2025					
	млн грн	частка, %	млн грн	частка, %	млн грн	частка, %				
Кредити юридичним особам										
Клас 1	243,05	6,18%	34,77%	196,09	4,53%	32,62%	277,04	3,87%	38,16%	Низький ризик
Клас 2	414,69	10,55%		526,11	12,16%		1 164,80	16,29%		
Клас 3	709,11	18,04%		689,42	15,93%		1 287,62	18,00%		
Клас 4	427,10	10,87%	22,00%	836,61	19,33%	39,34%	1 706,94	23,87%	49,27%	Підвищений ризик
Клас 5	414,47	10,54%		619,95	14,32%		1 343,88	18,79%		
Клас 6	23,38	0,59%		245,82	5,68%		472,77	6,61%		
Клас 7	26,43	0,67%	43,22%	50,75	1,17%	28,05%	128,15	1,79%	12,57%	Високий ризик
Клас 8	385,56	9,81%		36,89	0,85%		27,83	0,39%		
Клас 9	186,56	4,75%		315,66	7,29%		180,40	2,52%		
Клас 10	1 100,60	28,00%		810,57	18,73%		562,73	7,87%		
Усього	3 930,95	100%	100%	4 327,87	100%	100%	7 152,15	100%	100%	
Кредити фізичним особам										
Клас 1	474,62	38,91%	41,68%	427,46	43,35%	45,41%	642,46	50,77%	74,40%	Низький ризик
Клас 2	33,78	2,77%		20,33	2,06%		299,01	23,63%		
Клас 3	14,48	1,19%	2,32%	9,50	0,96%	1,58%	58,69	4,64%	5,13%	Підвищений ризик
Клас 4	13,81	1,13%		6,07	0,62%		6,27	0,50%		
Клас 5	683,10	56,00%	56,00%	522,72	53,01%	53,01%	259,05	20,47%	20,47%	Високий ризик
Усього	1 219,80	100%	100%	986,08	100%	100%	1 265,48	100%	100%	

Джерело: складено автором на основі даних джерела [49].

Як видно з таблиці, у структурі кредитного портфеля як юридичних так і фізичних осіб протягом аналізованого періоду простежується виразна тенденція до скорочення частки високоризикових позичальників та поступового переміщення клієнтів до більш надійних класів.

Обсяг кредитів юридичним особам зріс з 3 931 млн грн на 01.01.2023 до 4 328 млн грн на 01.01.2024, а у 2025 році – до 7 152 млн грн. Таке зростання забезпечене передусім збільшенням кредитів позичальникам класів 2–6, які формують основу корпоративного портфеля. Найінтенсивніший приріст зафіксовано: в класі 2: з 415 млн грн до 1 165 млн грн (+181%), в класі 3: з 709 млн грн до 1 288 млн грн (+82%), в класі 4: з 427 млн грн до 1 707 млн грн (+300%), в класі 5: з 414 млн грн до 1 344 млн грн (+225%) та в класі 6: з 23 млн грн до 473 млн грн (майже +2000%) (рис.2.2).

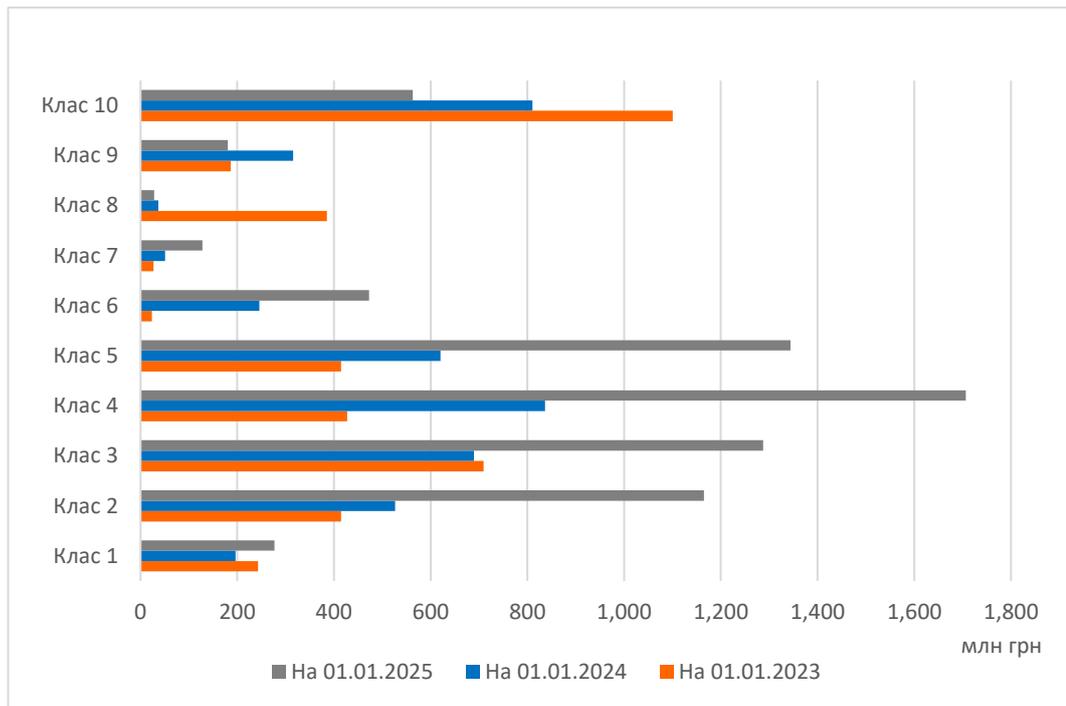

Рис. 2.2 Обсяг кредитування юридичних осіб за класами ризику в період 2023-2025 рр.

Такі темпи приросту свідчать про суттєве нарощування активних операцій банку у сегменті корпоративних позичальників різного рівня кредитоспроможності, зокрема у середніх та підвищених класах ризику. Одночасно спостерігається скорочення кредитів класів 8–10, що може бути результатом як погашення проблемної заборгованості, так і посилення політики ризик-менеджменту.

На відміну від корпоративного сегмента, динаміка кредитування фізичних осіб є нерівномірною, хоча загальний обсяг також зріс – з 1 220 млн грн на 01.01.2023 до 1 265 млн грн на 01.01.2025. Упродовж 2023–2024 років портфель скоротився, однак вже у 2024–2025 роках спостерігається відновлення попиту. Основний вплив на динаміку забезпечило стрімке розширення кредитів класу 2 (з 34 млн грн до 299 млн грн); зростання кредитів класу 1 (з 475 млн грн до 642 млн грн) та паралельне скорочення обсягів у класі 5 (рис. 2.3).

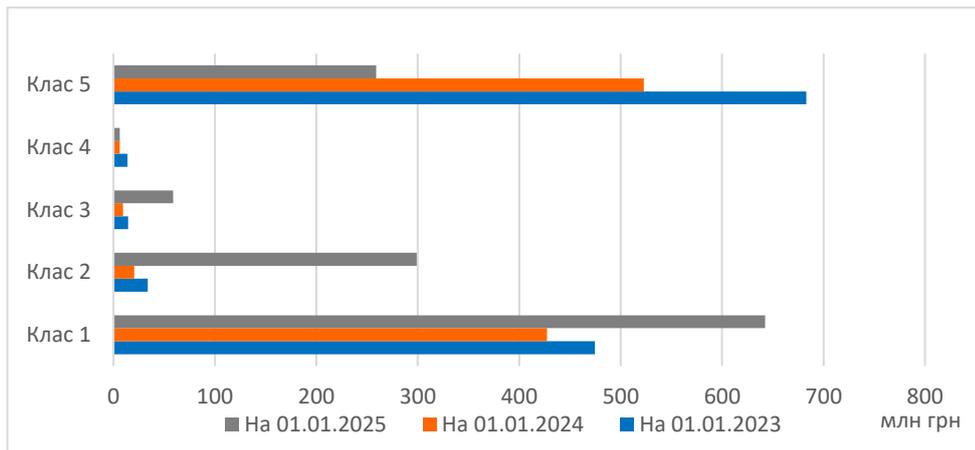

Рис. 2.3 Обсяг кредитування фізичних осіб за класами ризику в період 2023-2025 рр.

Такий перерозподіл підтверджує загальну тенденцію до підвищення якості роздрібного портфеля та концентрації кредитування у сегменті з більш високою платоспроможністю.

Структура корпоративного портфеля демонструє змішану динаміку за класами ризику. Частка кредитів найбільш надійним позичальникам класу 1 зменшилася з 6,2% до 3,9%, що може вказувати на обмежене кредитування преміальних клієнтів. Натомість частка кредитів позичальникам класу 2 помітно зростає (з 10,6% до 16,3%). Вагома частка кредитів припадає на позичальників класу 3 (в межах 16%-18%). Збільшення частки якісних кредитів свідчить, що все більше корпоративних боржників належить до надійних позичальників.

Позитивна динаміка спостерігається у зменшенні частки високоризикових кредитів швидкими темпами. Головним чином зміни відбуваються за рахунок зменшення кредитів боржників класу 10 (з 28% до 8%), що може вказувати на списання прострочених кредитів, їх реструктуризацію або активну роботу з проблемною заборгованістю. Також суттєво скоротилась частка проблемних кредитів (клас 8): з 9,8% до 0,4%, що свідчить про оздоровлення портфеля.

Як наслідок збільшується частка кредитів наданих позичальникам класів 4-6, тобто групи з підвищеним ризиком: з 22% у 2023 році до 39% у 2024 році та 49% у 2025 році. Боржники цих класів потребують постійного моніторингу, оскільки у разі погіршення економічної ситуації вони можуть швидко перейти до категорії проблемних.

Дані щодо розподілу кредитів фізичних осіб демонструють позитивну тенденцію до збільшення частки якісних кредитів і зменшення ризикованих. Частка кредитів наданих позичальникам класу 1 зросла з 39% у 2023 році до 43% у 2024 році, а у 2025 році – до 51%. Тобто майже половина роздрібного портфеля припадає на найнадійніших позичальників. Також суттєво зросла питома вага кредитів позичальникам класу 2 (3% до 24%), що є хорошим показником.

Частка кредитів позичальникам з підвищеним ризиком коливається в межах 2%-5%, тому не створюють загрози. Невелика частка позичальників класу 3 та зовсім незначна класу 4 свідчать про консервативну політику у відношенні до ризикових клієнтів.

Найбільш проблемною частиною портфеля були кредити позичальникам класу 5, на які у 2023–2024 рр. припадало понад 50% роздрібного кредитного портфеля. У 2025 році банк суттєво скоротив цей сегмент: обсяг кредитів класу 5 зменшився до 259 млн грн, що спричинило зниження їх частки до 20,5%. Це свідчить про активну роботу банку зі зменшення концентрації ризикових кредитів у портфелі фізичних осіб.

Узагальнену діаграму структури кредитного портфеля АТ «Банк Кредит Дніпро» наведено на рисунку 2.4.

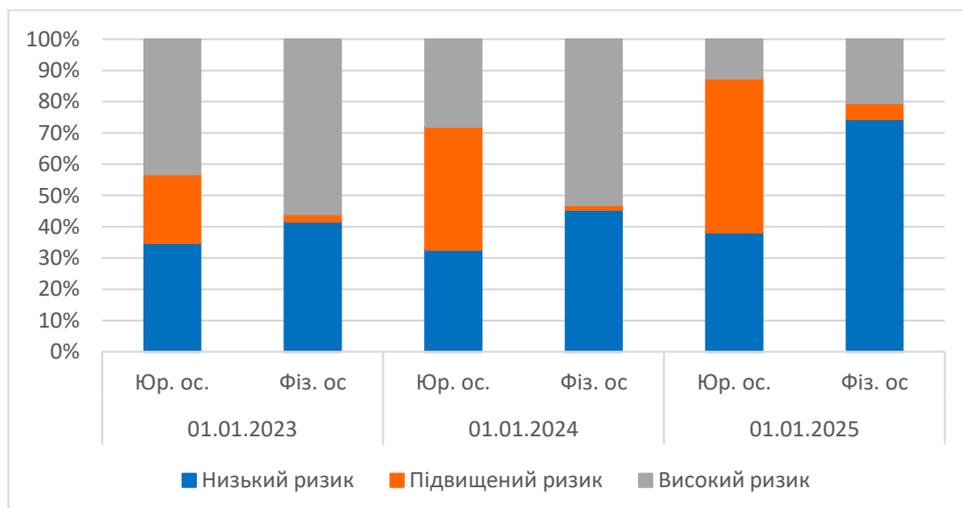

Рис. 2.4 Структура кредитного портфеля АТ «Банк Кредит Дніпро» за рівнем ризику в період 2023-2025 рр.

З діаграми видно як в корпоративному секторі поступово скорочувалась частка кредитів боржникам з високим ризиком неповерненості і зростала частка

кредитів з середнім ризиком. Що пов'язано із переходом окремих позичальників із високоризикових категорій у стабільніші групи та загальним покращенням стану обслуговування боргу. Натомість в структурі роздрібного портфеля чіткіше проглядається збільшення частки кредитів надійним позичальникам і лише у 2025 році помітне зменшення питомої ваги високоризикових кредитів. Це свідчить про покращення кредитної дисципліни населення та формування більш якісного роздрібного портфеля.

Загалом діаграма підтверджує, що АТ «Банк Кредит Дніпро» поступово зменшує ризиковість свого кредитного портфеля, підвищуючи частку якісних активів як у корпоративному, так і в роздрібному сегментах. Такі зміни сприяють покращенню ліквідності банку, зниженню обсягів очікуваних збитків та підвищенню стійкості кредитних операцій.

Отже, незважаючи на зниження частки найліквідніших активів, банк посилює свої позиції за рахунок зростання дохідних активів, що може збільшити фінансову стійкість, але потребує додаткового контролю за ліквідністю.

За результатами проведеного аналізу пасивів АТ «Банк Кредит Дніпро» (таблиця 2.4) виявлено, що зобов'язання банку протягом аналізованого періоду зросли на 4 849,27 млн грн (+27%). Таке джерело залучення коштів як кошти банків майже перестало використовуватись, що знижує залежність банку від міжбанківського ринку: з 1 145,75 млн грн позикових коштів станом на січень 2023 року залишилось лише 80 тис. грн у січні 2025 року (-99,9%). Натомість обсяг коштів клієнтів зріс на 5 469,93 млн грн (+34%). Також у 2025 р. збільшилась сума інших фінансових зобов'язань на 35,51 млн грн (+199%) порівняно з 2023 р. та з'явилися інші залучені кошти в розмірі 311,55 млн грн. У зв'язку з суттєвим збільшенням прибутку до оподаткування з 12,6 млн грн до 346,4 млн грн зросли і зобов'язання з податку на прибуток на 170,46 млн грн (+852280%).

Власний капітал протягом аналізованого періоду збільшився на 797,17 млн грн (47%). Зміни відбулися за рахунок збільшення інших резервів на 479,37 млн грн та скорочення непокритого збитку на 302,86 млн грн. Статутний капітал та емісійний дохід залишаються на тому ж рівні.

Таблиця 2.4

Аналіз пасивів АТ «Банк Кредит Дніпро» за період 2023-2025 рр.

Пасиви	Станом на						Відхилення		
	01.01.2023		01.01.2024		01.01.2025		Абсолютне	Відносне	Частки
	млн грн	частка, %	млн грн	частка, %	млн грн	частка, %	млн грн	%	в. п.
Зобов'язання									
Кошти банків	1145,75	5,92%	40,12	0,19%	0,08	0,00%	-1145,67	-99,99%	-5,92
Кошти клієнтів	16310,14	84,26%	18476,54	88,42%	21780,07	87,11%	5469,93	33,54%	2,85
Інші залучені кошти					311,55	1,25%	311,55		1,25
Забезпечення	44,23	0,23%	46,79	0,22%	48,66	0,19%	4,44	10,03%	-0,03
Інші фінансові зобов'язання	152,48	0,79%	135,50	0,65%	155,53	0,62%	3,05	2,00%	-0,17
Інші нефінансові зобов'язання	17,81	0,09%	33,86	0,16%	53,33	0,21%	35,51	199,38%	0,12
Податок на прибуток	0,02	0,00%	67,91	0,33%	170,48	0,68%	170,46	852280,00%	0,68
Усього зобов'язань	17670,43	91,29%	18800,73	89,97%	22519,70	90,07%	4849,27	27,44%	-1,22
Власний капітал									
Статутний капітал	3586,56	18,53%	3586,56	17,16%	3586,56	14,34%	0,00	0,00%	-4,18
Непокритий збиток	-1952,78	-10,09%	-1810,63	-8,66%	-1649,92	-6,60%	302,86	-15,51%	3,49
Емісійний дохід	17,47	0,09%	17,47	0,08%	17,47	0,07%	0,00	0,00%	-0,02
Резервні та інші фонди банку	60,77	0,31%	61,43	0,29%	75,71	0,30%	14,94	24,59%	-0,01
Інші резерви	-26,57	-0,14%	240,39	1,15%	452,79	1,81%	479,37	-1803,96%	1,95
Усього власного капіталу	1685,45	8,71%	2095,22	10,03%	2482,62	9,93%	797,17	47,30%	1,22
Усього пасивів	19355,87	100,00%	20895,94	100,00%	25002,31	100,00%	5646,44	29,17%	0,00

У структурі пасивів зобов'язання переважають над власним капіталом, у 2025 році їх частка становила 90% і 10% відповідно. Основним їх джерелом є кошти клієнтів (понад 84%). Це свідчить про залежність банку від залучених коштів, що може впливати на ліквідність. Найбільш ліквідними пасивами є кошти клієнтів на вимогу, які можуть бути вилучені у будь-який момент. Суттєвих структурних зрушень не відбулося.

Отже, банк демонструє позитивну динаміку зростання зобов'язань, головним чином за рахунок залучення коштів клієнтів, що підкреслює зростання довіри клієнтів до банку як надійного фінансового партнера, тоді як власний капітал має незначні зміни. Загалом, структура пасивів залишається стабільною, що вказує на відсутність суттєвих ризиків ліквідності з боку зобов'язань.

Серед зобов'язань переважають поточні. Їх частка у структурі зобов'язань збільшилась з 67,2% у 2023 році до 97,7% у 2025 році. Натомість строкові зобов'язання демонструють зворотну динаміку. Їх частка зменшилась з 32,8% у 2023 році до лише 2,3% у 2025 році. Відповідні дані розраховано на основі додатків Г, Д, Е і наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз поточних та строкових зобов'язань АТ «Банк Кредит Дніпро» за період 2023-2025 рр., млн грн

Зобов'язання	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025
Поточні	67,19%	98,93%	97,69%
Кошти банків	1145,75	40,12	0,08
Кошти клієнтів	10727,45	18428,66	21757,49
Інші залучені кошти	0	0	0
Інші фінансові зобов'язання	0	62,56	71,56
Податок на прибуток	0,02	67,91	170,48
Усього поточних зобов'язань	11873,22	18599,24	21999,61
Строкові	32,81%	1,07%	2,31%
Кошти банків	0	0	0
Кошти клієнтів	5582,69	47,88	22,58
Інші залучені кошти	0,00	0,00	311,55
Забезпечення	44,23	46,79	48,66
Інші фінансові зобов'язання	152,48	72,95	83,97
Інші нефінансові зобов'язання	17,81	33,86	53,33
Усього строкових зобов'язань	5797,21	201,48	520,09
Усього зобов'язань	17670,43	18800,73	22519,70

В абсолютному вираженні сума поточних зобов'язань зросла на 10 126,4 млн грн: з 11 873,22 тис. грн до 21 999,61 млн грн. Основним чинником зростання стали кошти клієнтів, обсяг яких збільшився майже вдвічі за аналізований період (з 10 727,45 млн грн до 21 757,49 млн грн). Абсолютне значення строкових зобов'язань знизилось: з 5 797,21 млн грн до 520,09 млн грн.

За результатами проведеного аналізу зобов'язань виявлено, що фокус банку зміщується на короткострокове фінансування, що забезпечує гнучкість, але водночас може збільшити ризик раптового відтоку коштів. Зростання частки поточних зобов'язань потенційно знижує стійкість ліквідності у довгостроковій перспективі, оскільки банк більше залежить від короткострокових ресурсів. Банк

потребує ефективного управління строковими дисбалансами для уникнення дефіциту ліквідності в майбутньому.

З огляду на суттєве зростання частки поточних зобов'язань у структурі пасивів банку, доцільно детальніше проаналізувати їх якісний склад. Особливу увагу слід приділити коштам клієнтів на вимогу, які є найбільш нестійким джерелом ресурсів та мають безпосередній вплив на ризик ліквідності (рис. 2.5).

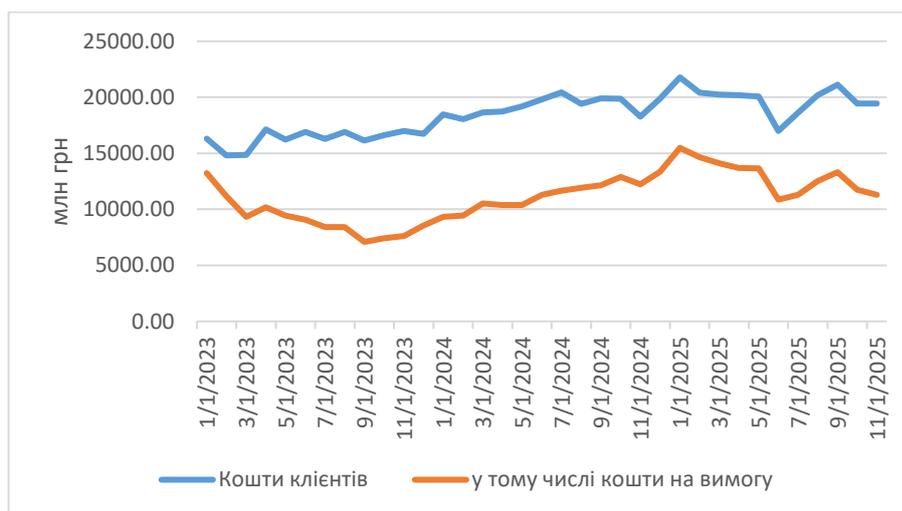

Рис. 2.5 Динаміка коштів на вимогу в структурі зобов'язань АТ «Банк Кредит Дніпро»

Аналіз динаміки коштів клієнтів у 2023–2025 роках свідчить про загальну тенденцію до їх зростання, що відображає розширення ресурсної бази банку. Водночас у структурі коштів клієнтів домінують кошти на вимогу, обсяг яких протягом аналізованого періоду демонструє суттєві коливання.

У 2023 році спостерігається поступове скорочення коштів на вимогу, що може бути пов'язано зі змінами поведінки клієнтів або перерозподілом ресурсів між різними формами зберігання. Починаючи з 2024 року, їх обсяг зростає більш динамічно, досягаючи максимальних значень на початку 2025 року, що свідчить про посилення залежності банку від короткострокових, нестійких ресурсів.

Хвилеподібний характер динаміки коштів на вимогу вказує на підвищену чутливість пасивів банку до змін ринкових умов і поведінки вкладників. Такі зобов'язання є найбільш чутливими до змін поведінки клієнтів та ринкових умов, тому за умов несприятливого зовнішнього середовища зростає ймовірність дефіциту ліквідних ресурсів навіть за формального дотримання регуляторних

нормативів. Відповідно до вимог НБУ, під час оцінки ризику ліквідності банки зобов'язані враховувати припущення щодо можливого відпливу коштів та обмеження доступу до джерел фінансування в межах стрес-сценаріїв. Оскільки такі кошти можуть бути вилучені в будь-який момент без попередження, їх значна частка підвищує ризик ліквідності та потребує постійного контролю з боку банку.

Таким чином, зростання коштів клієнтів на вимогу, з одного боку, забезпечує банку дешеве джерело фінансування, а з іншого – підвищує ймовірність раптового відтоку ресурсів. Це обумовлює необхідність підтримання достатнього обсягу високоякісних ліквідних активів і вдосконалення механізмів управління ліквідністю відповідно до вимог НБУ.

2.2 Аналіз ліквідності та фінансової стійкості АТ «Банк Кредит Дніпро»

Отже, зростання обсягів коштів клієнтів на вимогу та їх домінування у структурі зобов'язань свідчать про підвищення залежності банку від короткострокових і нестійких джерел фінансування. За таких умов виникає потреба глибше оцінити, як такі зміни впливають на ліквідність у часовому розрізі. Для цього доцільно проаналізувати строкові дисбаланси між активами та пасивами, тобто визначити, наскільки узгоджуються строки погашення активів зі строками виконання зобов'язань. Наступний GAP-аналіз за основними часовими кошиками дозволяє виявити потенційні ризики недостачі чи надлишку ліквідних ресурсів та оцінити стійкість банку до процентного й ліквідного ризику в 2023–2025 роках (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Строкові розриви активів і зобов'язань АТ «Банк Кредит Дніпро» за 2023–2025 рр., млн грн

GAP	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025
До 3 місяців	-2501,05	-7418,13	-10654,60
3–12 місяців	689,80	1191,20	2636,80
1–5 років	2030,37	7085,14	9531,13
Понад 5 років	381,31	312,85	217,80
Усього	600,43	1171,07	1731,13

Очікувано, що істотне зростання частки поточних зобов'язань та майже повне виведення строкових, спричинило суттєві дисбаланси у короткострокових часових кошиках ліквідності. Протягом аналізованих років розрив у найкоротшому горизонті залишається суттєво негативним і має чітку тенденцію до поглиблення: з –2501,05 млн грн на 01.01.2023 до –10654,60 млн грн на 01.01.2025. Така динаміка свідчить про високу концентрацію зобов'язань із найближчими строками погашення при одночасній нестачі активів, що можуть бути швидко конвертовані в ліквідні кошти. Це напряду корелює з раніше визначеною тенденцією різкого зростання поточних зобов'язань Банку, насамперед коштів клієнтів на вимогу, які є найбільш нестійким джерелом фінансування та формують підвищений ризик раптового відтоку ресурсів.

У періоді «3–12 місяців» спостерігається позитивний розрив з тенденцією до зростання з 689,80 млн грн у 2023 році до 2 636,80 млн грн у 2025 році. Наявність такого позитивного GAP свідчить про формування певного запасу ліквідності в короткостроковій перспективі, який частково може компенсувати дефіцит коштів у найближчі три місяці. Водночас цього компенсуючого ефекту недостатньо, адже загальний короткостроковий GAP залишається негативним.

У середньостроковому сегменті (1–5 років) спостерігається суттєве збільшення позитивного розриву: з 2030,37 млн грн до 9531,13 млн грн за аналізований період. Значна частина активів Банку не може бути швидко мобілізована для покриття поточних зобов'язань без додаткових втрат або ризиків. Це свідчить про концентрацію активів з більш тривалим строком погашення, що зменшує гнучкість банку у покритті короткострокових зобов'язань.

У довгостроковому сегменті (понад 5 років) розрив є незначним і має тенденцію до скорочення – з 381,31 млн грн до 217,80 млн грн. Такий рівень GAP не створює суттєвих загроз для довгострокової ліквідності та свідчить про відносно збалансовану позицію у цьому часовому горизонті.

Графічне відображення строкових розривів (GAP) представлено на рисунку 2.6.

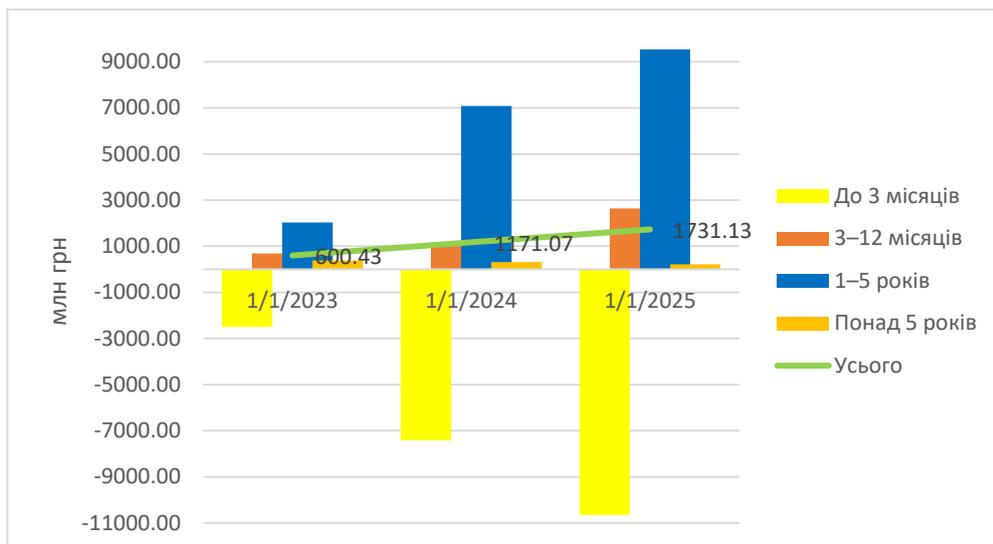

Рис. 2.6. Динаміка строкових розривів активів і зобов'язань АТ «Банк Кредит Дніпро» у 2023–2025 рр.

Загальний GAP залишається позитивним і зростає (з 600,43 млн грн у 2023 р. до 1731,13 млн грн у 2025 р.). На перший погляд це може свідчити про надлишок активів над зобов'язаннями, проте позитивний сумарний розрив не нівелює ризику ліквідності, оскільки ключове значення має структура за строками. Фактично банк має «надлишок» активів у середньостроковому періоді, але «нестачу» в короткому, тобто ліквідність «заблокована в часі».

Таким чином, стрімке зростання частки поточних зобов'язань (до 97,7% у 2025 р.) призвело до відповідного поглиблення негативних короткострокових розривів. Банк значно залежить від короткострокових клієнтських коштів, що підвищує ризик раптового відтоку ресурсів та потреби у негайній ліквідності. Активи банку зосереджені у середньостроковому сегменті, що ускладнює підтримання належного рівня ліквідності в найближчі періоди. Попри позитивний сукупний GAP, ліквідність є структурно незбалансованою, що формує потенційну вразливість до шоків. Тому Банку доцільно оптимізувати структуру пасивів, відновивши частку строкових депозитів та диверсифікуючи джерела фондування; обмежити надмірну концентрацію активів у середньостроковому сегменті. Також варто посилити стрес-тестування ліквідності, приділяючи особливу увагу сценаріям раптового відтоку короткострокових коштів та встановити внутрішні

ліміти на негативні короткострокові GAP, що допоможе попередити критичні розриви.

Оскільки результати проведеного дослідження засвідчили наявність певних дисбалансів, виникає потреба оцінити, наскільки поточний рівень ліквідності та капіталізації Банку відповідає встановленим регуляторним вимогам. Аналіз економічних нормативів АТ «Банк Кредит Дніпро» свідчить про загалом стабільний фінансовий стан банку та його здатність дотримуватись встановлених регуляторних вимог [50]. Розглянемо динаміку ключових показників за три роки – з 2023 по 2025 рік в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

**Аналіз економічних нормативів АТ «Банк Кредит Дніпро» за період
2023-2025 рр.**

	Норматив	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025
H1	регулятивний капітал, не менше 200 млн грн;	1476500	1699441	1508370
H2	норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу, не менше 10 %	23,61	24,11	-
H3	норматив достатності основного капіталу, не менше 7%	18,50	17,33	-
H _{PK}	норматив достатності регулятивного капіталу, не менше 9,25%	-	-	14,86
H _{K1}	норматив достатності капіталу 1 рівня, не менше 7,5%	-	-	14,86
H _{OK1}	норматив достатності основного капіталу 1 рівня, не менше 5,625%	-	-	14,86
H7	норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента, не більше 25%	13,72	14,85	19,82
H8	норматив великих кредитних ризиків, не більше 8-кратного розміру регулятивного капіталу	71,66	60,64	149,92
H9	норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами, не більше 25 %	11,45	8,99	10,15
H11	норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою, не більше 15 %	0,00	0,00	0,02
H12	норматив загальної суми інвестування, не більше 60%	0,01	0,01	0,03
L13-1	норматив ризику загальної довгої відкритої валютної позиції, не більше 5%	0,4095	4,8720	1,836
L13-2	норматив ризику загальної короткої відкритої валютної позиції, не більше 5%	4,6700	0,5365	0,0615
LCR _{BV}	норматив коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами, не менше 100%	224,36	262,58	165,83
LCR _{IB}	норматив коефіцієнта покриття ліквідності в іноземній валюті, не менше 100%	278,38	205,77	380,47
NSFR	норматив коефіцієнта чистого стабільного фінансування, не менше 100%	162,99	229,45	157,74

Нормативи капіталу характеризують здатність банку підтримувати достатній обсяг капіталу для покриття можливих ризиків. Протягом аналізованого періоду значення регулятивного капіталу зберігається на високому рівні – 1,5 млрд грн, що свідчить про міцну капітальну базу. Норматив достатності регулятивного капіталу (Н2) зріс з 22,61% у 2023 році до 24,11% у 2024 році, новий норматив достатності регулятивного капіталу (Н_{РК}) станом на 01.01.2025 становив 14,86%. Це може свідчити про зростання обсягу ризикових активів, що частково компенсується зростанням регулятивного капіталу. Норматив достатності основного капіталу (Н3) демонструє відносно стабільний рівень, проте має тенденцію до незначного зниження з 19% у 2023 році до 17% у 2024 році, норматив достатності основного капіталу 1 рівня (Н_{ОК1}) у 2025 році становив 14,86%. Це може свідчити про зростання ризикових активів швидше, ніж збільшення власного капіталу, що потребує посилення контролю за ризиковими операціями.

Оскільки фактично весь регулятивний капітал банку сформовано за рахунок основного капіталу першого рівня, нормативи достатності регулятивного капіталу (Н_{РК}), капіталу першого рівня (Н_{К1}) та основного капіталу першого рівня (Н_{ОК1}) мають однакове значення — 14,86%, що перевищує мінімально допустимі нормативи (9,25%, 7,5% та 5,625% відповідно). Відсутність субординованих інструментів свідчить про консервативну структуру капіталу банку: з одного боку, це підвищує фінансову стійкість, а з іншого — обмежує можливості для швидкого розширення активних операцій.

Нормативи кредитного ризику забезпечують контроль за рівнем концентрації кредитного портфеля та операціями з пов'язаними особами. Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) збільшився з 13,72% у 2023 році до 19,82% у 2025 році, що свідчить про розширення кредитного портфеля банку та зростання клієнтської бази. В цілому, показники Н7, Н8, Н9 залишаються в межах установлених вимог, що підтверджує ефективний контроль кредитного ризику та відсутність надмірної концентрації.

Нормативи інвестиційної діяльності регулюють ризики, пов'язані з інвестиціями банку. Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною

установою (Н11) знаходиться в межах 0-0,02%, а норматив загальної суми інвестування (Н12) в межах 0,01-0,03%. Нормативи інвестиційної діяльності мають низькі значення порівняно з максимально допустимими (15% та 60% відповідно), що свідчить про мінімальне використання інвестиційного портфеля. Тобто загальний рівень інвестування в капітал інших юридичних осіб практично відсутній. Такі показники свідчать про дуже низький рівень інвестиційної активності банку, що може бути ознакою консервативного підходу до інвестування. Однак в даному випадку це скоріше означає, що банк надає перевагу кредитним операціям.

Показники ризику загальної довгої (Л13-1) та короткої (Л13-2) відкритої валютної позиції нестабільні, але знаходяться в межах нормативних значень, отже валютні ризики банку контрольовані

Аналіз показників ліквідності (LCR та NSFR) свідчить про високий рівень ліквідності банку. Станом на 01.01.2025 р. фактичне значення коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) за всіма валютами становило 166%, а в іноземній валюті — 380%, що суттєво перевищує мінімально допустимий рівень у 100% і свідчить про високу стійкість банку до короткострокових шоків ліквідності. Водночас значна частка ліквідності в іноземній валюті може вказувати на надмірну концентрацію валютних активів, які характеризуються нижчою дохідністю.

Фактичне значення коефіцієнту чистого стабільного фінансування (NSFR) станом на 01.01.2025 р. складало 158%, що із значним запасом перевищує мінімально необхідне значення та свідчить про достатній рівень довгострокового фондування.

АТ «Банк Кредит Дніпро» визначає ризик-апетит до ризику ліквідності як такий рівень, за якого банк здатний виконувати свої зобов'язання протягом 30 днів навіть за умов помірного стресу, зберігаючи при цьому значення LCR та NSFR не нижче встановлених внутрішніх мінімумів, що перевищують регуляторні вимоги.

Оскільки LCR відображає здатність банку покривати короткострокові зобов'язання високоліквідними активами, то найбільший вплив на цей показник мають грошові кошти та їх еквіваленти, а також інвестиції в цінні папери з високим

рейтингом. Протягом аналізованого періоду частка грошових коштів та їх еквівалентів у структурі активів скоротилась на 42%, що є негативним фактором для LCR. Як наслідок $LCR_{ВВ}$ скоротився на 58%. Водночас частка інвестицій у цінні папери зросла на 332%, що компенсувало скорочення грошових коштів і $LCR_{ІВ}$ зріс на 102%.

Коефіцієнт NSFR відображає здатність банку покривати довгострокові зобов'язання стабільними джерелами фінансування. Основний вплив на цей показник мають стабільні джерела – кошти клієнтів та власний капітал. Зростання обсягу коштів клієнтів на 34% та збільшення власного капіталу на 47% позитивно вплинули на NSFR. Хоча обсяг коштів клієнтів зріс, це не компенсувало збільшення довгострокових активів такі як кредити клієнтам, які потребують стабільного фінансування, що призвело до коливання NSFR.

З метою більш точної оцінки короткострокових ризиків ліквідності показники LCR доцільно аналізувати в помісячному розрізі, що дозволяє оцінити платіжну позицію банку та його здатність покривати чистий відтік коштів у горизонті 30 днів. Незважаючи на те, що NSFR є показником довгострокової ліквідності та зазвичай аналізується у річному розрізі, його помісячна динаміка використовується в роботі як допоміжний індикатор структурних змін фондування та накопичення довгострокових дисбалансів. Помісячну динаміку показників LCR та NSFR за 2023-2025 роки наведено на рисунку 2.7.

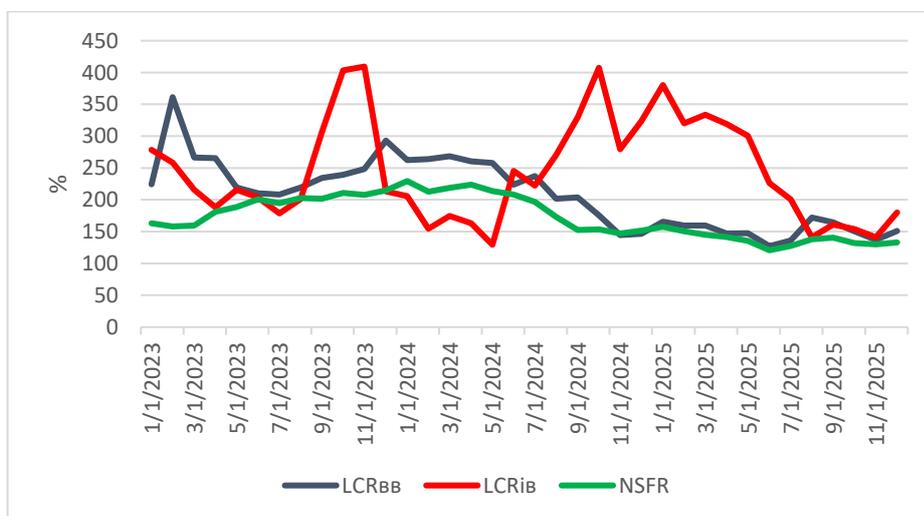

Рис.2.7 Динаміка коефіцієнтів ліквідності АТ «Банк Кредит Дніпро» за період 2023-2025 рр.

Аналіз помісячної динаміки нормативів ліквідності LCR_{вв}, LCR_{ів} та NSFR у 2023–2025 роках свідчить про загалом достатній рівень дотримання регуляторних вимог НБУ, водночас виявляючи підвищену волатильність короткострокової ліквідності банку.

Протягом усього аналізованого періоду значення показника LCR_{вв} стабільно перевищували нормативне значення 100%, що свідчить про наявність у банку достатнього обсягу високоякісних ліквідних активів для покриття чистого відтоку коштів у національній валюті. Водночас спостерігається поступове зниження середнього рівня показника: від пікових значень на початку 2023 року (361% у лютому) до мінімумів у середині 2025 року (127% у червні). Така динаміка узгоджується з раніше виявленою тенденцією скорочення обсягів грошових коштів та зростання частки поточних зобов'язань, що посилює тиск на короткострокову ліквідність.

Показник LCR_{ів} характеризується значно вищою волатильністю порівняно з LCR_{вв}. Упродовж 2023–2024 років спостерігалися різкі сплески його значень (понад 400% у жовтні–листопаді 2023 року та жовтні 2024 року), що може бути наслідком нерівномірної структури валютних потоків або ситуативного накопичення ліквідних активів в іноземній валюті. Водночас упродовж 2025 року динаміка LCR в іноземній валюті загалом демонструє тенденцію до зниження порівняно з піковими значеннями попередніх періодів. Після збереження підвищених рівнів на початку року (380% у січні 2025 року) показник суттєво скоротився та досяг мінімальних значень у серпні–листопаді 2025 року (141–154%). У грудні 2025 року спостерігається часткове відновлення LCR в іноземній валюті до рівня 180%, однак навіть з урахуванням цього зростання запас валютної ліквідності залишається значно нижчим, ніж у попередні роки. Зазначене свідчить про зростання чутливості валютної ліквідності до відтоків коштів.

На відміну від LCR, показник NSFR протягом аналізованого періоду змінювався більш плавно, що відповідає його економічній сутності як індикатора довгострокової структурної ліквідності. У 2023–2024 роках NSFR утримувався на відносно високому рівні (переважно 180–220%), однак у 2025 році спостерігається

стійка тенденція до зниження — до 121–130% у середині та наприкінці року. Це свідчить про поступове послаблення стабільності фондування банку та зростання залежності від короткострокових ресурсів, що узгоджується з результатами аналізу структури зобов'язань і строкових розривів.

Таким чином, помісячний аналіз нормативів ліквідності показує, що основні ризики ліквідності АТ «Банк Кредит Дніпро» мають короткостроковий характер і пов'язані з волатильністю коштів на вимогу та скороченням обсягів високоякісних ліквідних активів. Водночас поступове зниження NSFR у 2025 році вказує на необхідність посилення уваги до управління структурою фондування з метою недопущення накопичення довгострокових дисбалансів ліквідності.

Виконання нормативів ліквідності демонструє здатність Банку забезпечити своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань внаслідок збалансованості строків та сум погашення розміщених активів і зобов'язань Банку [20]. Водночас нормативи ліквідності відображають лише регуляторну оцінку ліквідної позиції та не дають повного уявлення про ризик ліквідності в умовах потенційних шоків. Згідно з вимогами Національного банку України, у межах ПЛААР банки зобов'язані оцінювати ліквідність не лише з позиції нормативів, а й з економічної перспективи, з урахуванням сценаріїв стресу, ризик-апетиту та впливу на капітал.

Отже, АТ «Банк Кредит Дніпро» відповідає всім вимогам НБУ: підтримує належний рівень капіталізації, ефективно контролює кредитний ризик, уникаючи надмірної концентрації великих кредитів або ризиків з пов'язаними особами, забезпечує збалансовану структуру активів і мінімізацію валютного ризику та має запас ліквідності. Водночас відсутність диверсифікації у структурі капіталу, низька інвестиційна активність та перевищення нормативів ліквідності обмежує банк в інструментах використання ресурсів.

З огляду на проведений аналіз структури активів, пасивів та рівня ліквідності, доцільно перейти до оцінювання фінансових результатів діяльності банку. Оцінка фінансового стану банку потребує комплексного аналізу ключових показників, які відображають масштаби діяльності, достатність капіталу, рівень прибутковості та якість активів. Ці дані є важливими індикаторами загального фінансового стану

банку, а отже — опосередковано характеризують його спроможність підтримувати ліквідність. У динаміці вони дають змогу визначити тенденції розвитку установи, її стійкість та здатність протистояти ризикам. Тому розглянемо зміни основних фінансових показників банку за 2023–2025 роки та оцінимо їх вплив на загальну фінансову стабільність в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

**Динаміка ключових фінансових показників АТ «Банк Кредит Дніпро»
у 2023–2025 рр.**

Показники, млн.грн.	На 01.01.2023	На 01.01.2024	На 01.01.2025	Відхилення
Активи	19377,42	20916,58	25026,31	5648,89
Капітал	1685,45	2095,22	2482,62	797,17
Адекватність капіталу	8,70%	10,02%	9,92%	1,22%
Прибуток	6,62	142,81	174,99	168,38
Рентабельність активів ROA	0,03%	0,68%	0,70%	0,67%
Рентабельність капіталу ROE	0,39%	6,82%	7,05%	6,66%
Сукупні резерви під кредитні ризики	-1921,98	-1655,70	-1312,28	609,70
Відношення резервів до активів	-9,92%	-7,92%	-5,24%	4,68%

Протягом аналізованого періоду АТ «Банк Кредит Дніпро» демонструє стійке зростання масштабів діяльності та покращення фінансових результатів. Обсяг активів зріс на 5 649 млн грн, що свідчить про активізацію кредитування та розширення операційної діяльності. Капітал збільшився на 797 млн грн, що забезпечило зміцнення фінансової стійкості та позитивно позначилось на показнику адекватності капіталу, який відображає співвідношення балансового капіталу до активів. Станом на 01.01.2023 адекватність капіталу становила 8,7%, а вже на 01.01.2024 досягла 10,02%. Хоча станом на 01.01.2025 адекватність капіталу зменшилась до 9,92%, що пояснюється швидшим зростанням активів у порівнянні з капіталом, показник залишається на достатньому рівні.

Прибутковість банку суттєво підвищилася: чистий прибуток збільшився з 6,62 млн грн до 175 млн грн (+168 млн грн). Зростання прибутку позитивно позначилось на рентабельності: показник ROA збільшився з 0,03% станом на 01.01.2023 до 0,7% на 01.01.2025; показник ROE збільшився з 0,39% до 7,05%. Такі

зміни вказують на підвищення ефективності управління активами та капіталом. Водночас скорочення резервів під кредитні ризики на 610 млн грн (з 1922 млн грн до 1312 млн грн) та зменшення їх частки в активах з 10% до 5,24% відображають покращення якості кредитного портфеля та зниження рівня очікуваних збитків.

Загалом динаміка основних показників протягом 2023-2025 рр. характеризує банк як такий, що активно нарощує обсяги операцій, посилює капітальну базу та демонструє поступове покращення прибутковості й ризикового профілю.

Узагальнюючи результати аналізу фінансової звітності, структури активів і пасивів, строкових розривів та показників ліквідності АТ «Банк Кредит Дніпро», можна зробити висновок, що банк загалом характеризується достатнім рівнем платоспроможності, високими показниками виконання економічних нормативів та наявністю запасу ліквідності.

Водночас проведені дослідження виявило низку потенційних вразливостей, які не завжди відображаються у значеннях регуляторних нормативів. Зокрема, встановлено суттєве зростання частки поточних зобов'язань, скорочення обсягів найбільш ліквідних активів, наявність значних негативних короткострокових GAP та підвищену волатильність показників LCR у помісячному розрізі. Частка грошових коштів та їх еквівалентів у загальному обсязі активів скоротилася, що свідчить про зменшення миттєвої ліквідності. Одночасно відбулося значне зростання інвестицій у цінні папери та кредитів клієнтам, які, хоча і формують дохідну базу банку, мають нижчий рівень ліквідності та обмежену можливість швидкої конвертації в грошові кошти без втрат. Таким чином, підвищення прибутковості досягається ціною зростання ризику ліквідності. Водночас збільшення чистого прибутку та показників ROA і ROE створює потенційний буфер для покриття ризиків.

Коливання коштів на кореспондентському рахунку в НБУ формують хвилеподібний характер загальної ліквідності, що ускладнює прогнозування платіжної позиції у короткостроковому періоді. Незважаючи на те, що банк у цілому зберігає керовану платіжну позицію, наявність різких спадів у окремі періоди підвищує ризик дефіциту ліквідних ресурсів за умов раптового відтоку

коштів клієнтів. Трансформація пасивів у бік поточних зобов'язань свідчить про зростання залежності банку від нестійких короткострокових ресурсів, передусім коштів клієнтів на вимогу, які можуть бути вилучені у будь-який момент без попередження. GAP-аналіз підтвердив наявність суттєвих строкових дисбалансів ліквідності. Значний та зростаючий негативний розрив у горизонті до 3 місяців свідчить про дефіцит короткострокових ліквідних активів для покриття найближчих зобов'язань. Позитивні розриви у середньостроковому періоді не компенсують цього ризику, оскільки активи “заблоковані в часі” та не можуть бути швидко мобілізовані без втрат. Таким чином, ліквідність банку має структурно незбалансований характер

Сукупність зазначених факторів свідчить про посилення короткострокового ризику ліквідності, обумовленого залежністю банку від нестійких джерел фондування.

Виконання нормативів ліквідності підтверджує здатність банку забезпечувати своєчасне виконання зобов'язань у звичайних умовах діяльності. Проте з позиції сучасних вимог регулятора та концепції ILAAP цього недостатньо для комплексної оцінки ризику ліквідності. Оцінювання ліквідності має здійснюватися не лише в нормативному, а й в економічному вимірі, з урахуванням поведінкових факторів, можливих стресових подій та впливу шоків на фінансову стійкість і капітал банку.

У зв'язку з цим особливої актуальності набуває застосування сценарного стрес-тестування ризику ліквідності, яке дозволяє оцінити, наскільки фактичний ризик-апетит банку узгоджується з його реальними можливостями підтримувати ліквідність у несприятливих умовах.

РОЗДІЛ 3

СТРЕС-ТЕСТУВАННЯ РИЗИКУ ЛІКВІДНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ БАНКУ

3.1 Роль сценарного стрес-тестування в системі управління ризиком ліквідності

Результати аналізу, проведеного у другому розділі кваліфікаційної роботи, засвідчили, що АТ «Банк Кредит Дніпро» загалом дотримується встановлених регуляторних вимог щодо ліквідності та має запас ліквідних ресурсів. Водночас було виявлено низку структурних особливостей у формуванні активів і пасивів банку, зокрема домінування поточних зобов'язань, скорочення частки найбільш ліквідних активів, наявність негативних короткострокових строкових розривів та підвищену волатильність показників ліквідності у помісячному розрізі. Сукупність зазначених факторів свідчить про підвищений короткостроковий ризик ліквідності, який не може бути повною мірою оцінений виключно на основі статичних нормативів.

Сучасний підхід до управління ризиком ліквідності передбачає перехід від формальної перевірки дотримання нормативів до економічної оцінки стійкості банку в умовах несприятливих сценаріїв. Відповідно до вимог Національного банку України, визначених у Положенні про організацію системи управління ризиками та Положенні про організацію процесу оцінки достатності внутрішньої ліквідності в банках України, ключовим інструментом такої оцінки є стрес-тестування ризику ліквідності в межах процесу ІЛААР.

Доцільно виділити чотири базові методи проведення стрес-тестування: метод еластичностей; метод оцінки втрат; сценарний метод; індексний метод. Найпоширенішими методами стрес-тестування в Україні є сценарний аналіз та аналіз чутливості. На відміну від нормативного підходу, сценарний аналіз дає змогу виявити приховані вразливості, які можуть реалізуватися у кризових умовах навіть за формального виконання регуляторних вимог.

Серед наведених підходів саме сценарний метод є найбільш придатним для комплексної оцінки ризику ліквідності, оскільки дозволяє врахувати як поведінкові, так і структурні чинники.

Реалізація сценарного стрес-тестування ризику ліквідності безпосередньо пов'язана із загальною стратегією управління активами і пасивами банку.

Ефективне управління ризиком ліквідності банку потребує чітко визначеної стратегії взаємодії активів і пасивів, яка має враховувати як поточні умови на ринку, так і внутрішню специфіку фінансової установи. Суть такої стратегії полягає у формуванні збалансованої структури балансу, здатної адаптуватися до змін зовнішнього середовища без загрози втрати платоспроможності банку [53].

Основними завданнями стратегії управління активами та пасивами є:

- забезпечення належного рівня ліквідності для своєчасного виконання зобов'язань перед клієнтами;
- оптимізація співвідношення доходності та ризиків;
- формування резервів для покриття непередбачуваних витрат;
- забезпечення стабільного зростання прибутковості банку в довгостроковій перспективі.

Стратегія управління ліквідністю має передбачати раціональну трансформацію структури активів і пасивів з метою забезпечення платоспроможності банку. Результативна стратегія управління активами і пасивами включає в себе такі ключові напрями:

а) Диверсифікацію активів за видами, строками, ризиками та доходністю. Це дозволяє мінімізувати ризики концентрації та забезпечити гнучкість управління ліквідністю.

б) Оптимізацію структури пасивів, зокрема збалансованість між строковими та поточними зобов'язаннями, рівень стабільних депозитів, вартість залучених ресурсів.

в) Контроль над процентними та валютними ризиками через встановлення лімітів на відкриті позиції, використання хеджування та оцінювання чутливості до змін ставок.

г) Узгодженість строків надходження і витрати коштів (строкова структура балансу) для уникнення розривів ліквідності.

Крім завдання обмеження ризику незбалансованої ліквідності, стратегія управління активами і пасивами розробляється також з метою оптимізації результатів діяльності. Це досягається за рахунок відкритих позицій за різними інструментами фінансових ринків — валютними, процентними, а також за різними видами фондових цінностей.

Оскільки прибутки або збитки банку за окремими позиціями залежать від динаміки ринкових цін, менеджмент банку має визначити допустимий рівень відкритості цих позицій, а також обрати напрям дій — захисний чи наступальний. Якщо банк утримує нульову позицію щодо певного фінансового інструменту, це свідчить про рівність зобов'язань і вимог щодо цього активу. У такому випадку позиційний ризик відсутній, оскільки вплив коливань ринкової вартості на фінансовий результат зведений до мінімуму.

Підтримання повного балансу між активами і пасивами є ознакою оборонної стратегії, яку доцільно застосовувати в умовах нестабільної або непередбачуваної динаміки процентних ставок, валютних курсів чи інших ринкових показників.

Альтернативою є наступальна стратегія, яка базується на очікуваннях щодо змін ринкової кон'юнктури. Вона передбачає свідоме відкриття позицій з метою отримання додаткового прибутку в разі реалізації сприятливого сценарію. У практичних умовах досягти повної нульової позиції щодо процентного або валютного ризику складно, тому ключовим стає контроль над розривами між активами і пасивами — зокрема, утримання таких розривів на безпечному рівні, який не спричинить суттєвих збитків [54].

Визначення стратегії управління активами та пасивами створює підґрунтя для практичних дій з контролю за рівнем ліквідності. Наступним кроком є впровадження сучасних методів контролю, що дозволяють забезпечити стійкість банку до зовнішніх і внутрішніх ризиків.

Ефективне управління ліквідністю потребує впровадження новітніх інструментів контролю, які дозволяють не лише своєчасно виявляти потенційні

загрози, а й швидко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури. Сучасна банківська практика пропонує різноманітні методи контролю за ліквідністю, які дозволяють виявляти потенційні ризики на ранніх стадіях та оперативно приймати організаційні рішення з управління активами, пасивами та ризиками ліквідності.

Найбільш ефективними методами контролю ліквідності є:

Геп-аналіз (Gap Analysis) — аналіз часових розривів між активами та пасивами. Цей метод дозволяє виявити періоди, у яких банк може зіткнутися з дефіцитом ліквідних коштів. На його основі можна коригувати структуру балансу та планувати дії щодо залучення або розміщення ресурсів у відповідні періоди.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності — розрахунок нормативних показників (миттєва, поточна, короткострокова ліквідність), які встановлюються НБУ. Їхнє дотримання є обов'язковим, а відхилення вказують на зростання ризику.

Сценарний аналіз і стрес-тестування — моделювання ситуацій різкої зміни процентних ставок, валютного курсу або відтоку коштів клієнтів з метою оцінки здатності банку протистояти таким викликам. На основі результатів таких тестів банк розробляє плани дій на випадок кризи та вдосконалює управлінські процеси.

Cash-flow аналіз — оцінка майбутніх грошових потоків з урахуванням очікуваних надходжень і платежів. Він дозволяє планувати потребу в ліквідних ресурсах і вчасно приймати рішення про їхнє залучення. За його результатами банк може своєчасно ухвалити рішення про потребу в залученні додаткових ресурсів або про зменшення витрат.

Метод VAR (Value at Risk) — дозволяє кількісно оцінити можливі втрати банку внаслідок несприятливих змін на фінансових ринках, включаючи ті, що впливають на ліквідність. Це дає змогу банку оцінювати вразливість свого портфеля активів до ринкових коливань, включно з ризиком втрати ліквідності. Однак цей інструмент має певні обмеження, оскільки він не враховує події з дуже низькою ймовірністю.

Використання інформаційно-аналітичних систем (ALM-систем) — автоматизація моніторингу ризику ліквідності та моделювання різних сценаріїв

балансових змін. Це дає змогу підвищити швидкість і точність управлінських рішень.

Окрім перелічених методів, важливо також застосовувати стратегічні підходи до формування ліквідних резервів. Зокрема, визначення необхідного обсягу платіжних засобів, які слід утримувати в ліквідній формі, є основою забезпечення сталого виконання зобов'язань банку.

Метод фондового пулу передбачає створення резервів на основі структури пасивів банку. Для кожного виду залучених ресурсів встановлюється норма резервування, відповідно до якої формується обсяг ліквідних активів (первинні й вторинні резерви). Це дозволяє приймати рішення про розміщення ресурсів незалежно від їх терміновості, з акцентом на максимізацію дохідності.

Метод конверсії фондів орієнтований на цільове використання залучених ресурсів шляхом перерозподілу їх між активами з урахуванням строковості, прибутковості та ризику. Наприклад, депозити фізичних осіб можуть спрямовуватись на споживче кредитування, тоді як кошти юридичних осіб — на фінансування бізнес-проектів. Такий підхід дозволяє гнучко поєднувати управління активами та пасивами в межах окремих напрямів діяльності.

Метод управління резервною позицією передбачає використання відкритих кредитних лімітів на міжбанківському ринку як джерела вторинних резервів. Це дозволяє не утримувати значні обсяги ліквідних активів, а інвестувати в більш дохідні, хоч і менш ліквідні, інструменти. Однак така стратегія підвищує ризик у разі нестабільності ринку або браку доступу до ресурсів.

Метод управління кредитною позицією, що широко застосовується у країнах Заходу, ґрунтується на здатності швидко вивільнити кошти із кредитного портфеля. Це може відбуватись через непоновлення короткострокових кредитів, продаж векселів, факторинг, форфейтинг чи сек'юритизацію. Такий підхід потребує розвиненої інфраструктури вторинного ринку та відповідного юридичного оформлення кредитів [55].

Загалом, ефективний контроль ліквідності повинен поєднувати оперативні інструменти оцінки ризиків із стратегічним плануванням розміщення та залучення

ресурсів. Впровадження зазначених методів вимагає високого рівня професійної підготовки персоналу, оновлення внутрішніх регламентів та використання сучасного програмного забезпечення. Комплексний підхід до управління ліквідністю забезпечує стабільність банківської діяльності навіть в умовах нестабільного фінансового середовища.

Водночас застосування зазначених інструментів не дозволяє повною мірою оцінити вплив екстремальних, але правдоподібних подій, що зумовлює необхідність використання сценарного стрес-тестування ризику ліквідності.

3.2 Результати сценарного стрес-тестування та їх економічна інтерпретація

Сценарне стрес-тестування виступає одним із ключових інструментів управління ризиком ліквідності, оскільки дозволяє оцінити стійкість ліквідної позиції банку в умовах реалізації потенційно негативних, але правдоподібних подій. Воно дозволяє змоделювати вплив можливих негативних подій на ліквідну позицію банку, оцінити масштаби потенційного дефіциту ліквідності, визначити чутливість ключових показників (LCR, NSFR) до змін у поведінці клієнтів та умовах фондування, а також оцінити, наскільки фактичний рівень ризику ліквідності наближається до меж прийняттого ризику в умовах стресу.

Особливістю сценарного підходу є врахування поведінкових факторів, які відіграють визначальну роль у формуванні ліквідних розривів. В умовах стресу клієнти можуть змінювати свою модель поведінки, зокрема достроково вилучати кошти з рахунків на вимогу або не пролонговувати строкові депозити, що призводить до різкого зростання відпливу ресурсів. Одночасно банк може втрачати доступ до міжбанківського та ринкового фондування, а частина активів — втрачати ліквідність або можливість використання як застави. Сценарне стрес-тестування дозволяє інтегрувати ці фактори в єдину аналітичну модель.

Сформуємо кілька сценаріїв розвитку подій — базовий, негативний та критичний — з урахуванням можливого відпливу коштів клієнтів, скорочення

обсягів високоякісних ліквідних активів і зростання вартості фондування. За кожним сценарієм буде оцінено вплив стресових факторів на ключові показники ліквідності та визначено межі, у яких банк зберігає здатність підтримувати належний рівень ліквідності у відповідних часових горизонтах.

У контексті сучасних регуляторних вимог сценарне стрес-тестування є невід'ємним елементом процесу внутрішньої оцінки достатності ліквідності (ILAAP). Воно забезпечує інформаційну основу для прийняття управлінських рішень щодо формування буферів ліквідних активів, структури фондування та допустимого рівня ризику ліквідності. Отже, застосування сценарного підходу дозволяє підвищити якість управління ризиком ліквідності та забезпечити більшу фінансову стійкість банку в умовах невизначеності.

Методика сценарного стрес-тестування ризику ліквідності в межах даного дослідження сформована відповідно до вимог НБУ, а також з урахуванням міжнародних рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду щодо управління ризиком ліквідності. Вона передбачає поетапне моделювання впливу стрес-факторів на ключові показники ліквідності банку.

На першому етапі визначається часовий горизонт оцінювання, який узгоджується з економічною сутністю показників ліквідності. Для аналізу короткострокового ризику ліквідності використовується горизонт до 30 днів, що відповідає методології коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR). Для оцінки структурної та довгострокової ліквідності застосовується горизонт до одного року, що відповідає коефіцієнту чистого стабільного фінансування (NSFR).

На другому етапі здійснюється ідентифікація ключових джерел ризику ліквідності, які є найбільш релевантними з урахуванням результатів аналізу фінансового стану банку. До таких джерел віднесено можливий відплив коштів клієнтів, насамперед коштів на вимогу, скорочення обсягів високоякісних ліквідних активів, обмеження доступу до стабільних джерел фондування, а також зростання вартості залучення ресурсів у кризових умовах.

На третьому етапі формується набір стрес-факторів, які кількісно відображають вплив зазначених джерел ризику на ліквідну позицію банку. У межах

дослідження стрес-фактори задаються у вигляді відносних змін ключових параметрів балансу та структури фондування і диференціюються залежно від показника, для якого здійснюється оцінка. Зокрема, для аналізу коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) моделюється збільшення чистого очікуваного відтоку коштів клієнтів та скорочення обсягів високоякісних ліквідних активів, тоді як для оцінки коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) застосовуються припущення щодо зменшення доступного стабільного фондування та зростання потреби у стабільному фінансуванні. Окремо враховується необхідність залучення додаткових ресурсів за підвищеною вартістю для підтримання ліквідності в умовах стресу.

Масштаби впливу стрес-факторів визначаються на основі експертного підходу та практики банківського ризик-менеджменту і варіюються в межах $\pm 10\%$, що відповідає помірним та посиленним стресовим умовам.

На четвертому етапі здійснюється побудова сценаріїв стрес-тестування, які відрізняються інтенсивністю негативного впливу. У роботі розглядаються три сценарії: базовий сценарій, що відображає помірне погіршення умов діяльності; негативний сценарій, який моделює посилений вплив коштів та зниження ліквідності; критичний сценарій, що імітує кризову ситуацію з істотним дефіцитом ліквідних ресурсів. Для кожного сценарію здійснюється перерахунок ключових показників ліквідності — LCR та NSFR.

На п'ятому етапі оцінюється вплив реалізації стресових сценаріїв на фінансову стійкість банку. Зокрема, враховується потреба у залученні дорогих ресурсів для підтримання ліквідності, що призводить до додаткових витрат та зменшення капіталу банку. Після цього аналізується здатність банку дотримуватися нормативів ліквідності та капіталу в умовах стресу.

Таким чином, запропонована методика сценарного стрес-тестування дозволяє здійснити комплексну економічну оцінку ризику ліквідності, виявити найбільш уразливі елементи структури балансу банку та обґрунтувати подальші управлінські рішення щодо мінімізації ризику ліквідності. Для практичної реалізації зазначеного підходу в межах дослідження сформовано декілька

альтернативних сценаріїв розвитку подій, які відрізняються рівнем інтенсивності стресового впливу на ліквідну позицію банку.

Базовий сценарій (специфічний) відображає виникнення внутрішніх напружень у діяльності банку за відносно стабільної загальної ситуації в банківській системі. У межах цього сценарію передбачається частковий відплив коштів клієнтів на вимогу, незначне скорочення обсягів високоякісних ліквідних активів та помірне погіршення стабільності фондування. Реалізація такого сценарію відповідає прояву стандартних поведінкових ризиків клієнтів і використовується для перевірки здатності банку підтримувати ліквідність у разі реалізації внутрішніх шоків без ознак системної кризи.

Негативний сценарій (загальноринковий) моделює посилення стресових явищ, пов'язаних із виникненням кризових процесів у банківській системі в цілому, що супроводжуються зниженням довіри учасників ринку та погіршенням доступу банків до джерел фондування. За цього сценарію передбачається суттєвіший відплив коштів клієнтів, зменшення обсягів ліквідних активів унаслідок їх використання для покриття зобов'язань, а також зростання вартості залучення ресурсів. Одночасно погіршується структура фондування банку, що проявляється у зменшенні частки стабільних джерел та зростанні потреби у стабільному фінансуванні активів. Реалізація такого сценарію дозволяє оцінити здатність банку дотримуватися встановленого ризик-апетиту в умовах системного тиску на короткострокову та довгострокову ліквідність.

Критичний сценарій (комбінований) імітує найбільш жорсткий варіант розвитку подій, за якого внутрішні проблеми банку реалізуються одночасно із кризовими явищами в банківській системі. За такого сценарію відбувається значний раптовий відплив коштів клієнтів, істотне скорочення обсягів високоякісних ліквідних активів та суттєве погіршення доступу до стабільних джерел фондування. Банк змушений активно залучати дорогі ресурси для підтримання платоспроможності, що призводить до різкого зростання витрат на фондування, погіршення структурної стійкості та посилення тиску на капітал. Даний сценарій використовується для виявлення граничних умов, за яких банк

стикається з ризиком недотримання нормативів ліквідності, а також для оцінки взаємозв'язку ризику ліквідності з капіталом банку [4].

Кількісні параметри стрес-факторів для кожного сценарію визначаються у відносному вимірі та диференціюються залежно від показника ліквідності, для якого здійснюється оцінка. Параметри стрес-сценаріїв, що використовуються для аналізу коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR), наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Параметри стрес-сценаріїв для оцінки LCR

Стрес-фактор	Базовий сценарій	Негативний сценарій	Критичний сценарій
Скорочення обсягу високоякісних ліквідних активів (HQLA)	-10%	-20%	-30%
Відплив коштів (NCO)	10%	20%	30%

Дані параметри використовуються насамперед для моделювання впливу шоків на короткострокову ліквідність банку через збільшення чистого очікуваного відпливу коштів клієнтів та скорочення обсягів високоякісних ліквідних активів.

Для оцінки чутливості коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) застосовується відносний підхід, що передбачає умовне зменшення доступного стабільного фондування (ASF) та зростання потреби у стабільному фінансуванні (RSF), з урахуванням впливу відпливу коштів клієнтів на структуру пасивів банку. Відповідні параметри стрес-сценаріїв для оцінки NSFR наведені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Параметри стрес-сценаріїв для оцінки NSFR

Стрес-фактор	Базовий сценарій	Негативний сценарій	Критичний сценарій
Зменшення ASF	-5%	-15%	-20%
Зростання RSF	5%	15%	25%

Відмінність масштабів стресу для LCR та NSFR пояснюється різною економічною природою показників: короткострокова ліквідність реагує на шоки швидше і різкіше, тоді як структурна ліквідність є більш інертною та змінюється поступово. Відсоткові припущення у сценаріях підібрані диференційовано з урахуванням швидкості реакції клієнтів, інертності активів та поступового

зростання вартості фондування, що відповідає практиці сценарного стрес-тестування в межах ІЛААР.

Сформовані стрес-сценарії дозволяють змоделювати як помірні, так і посилені стресові умови без застосування надмірно екстремальних припущень, забезпечуючи реалістичність сценаріїв і можливість інтерпретації отриманих результатів з позиції управління ризиком ліквідності. На цій основі здійснюється подальший перерахунок ключових показників ліквідності — коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) та коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR).

При побудові стрес-сценаріїв для оцінки короткострокової ліквідності БКД використовуємо дані щодо складових розрахунку коефіцієнтів покриття ліквідністю [51] станом на 01.01.2025 з урахуванням масштабів стресу (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Вхідні параметри для розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR)

АТ «Банк Кредит Дніпро» у стрес-сценаріях, млн грн

	Базове значення (01.01.2025)	Базовий сценарій	Негативний сценарій	Критичний сценарій
Високоякісні ліквідні активи у всіх валютах (HQLA _{вв})	10000,17	9000,15	8000,13	7000,12
Високоякісні ліквідні активи в іноземній валюті (HQLA _{св})	1309,82	1178,84	1047,86	916,87
Чистий очікуваний вплив грошових коштів у всіх валютах (NCO _{вв})	5930,85	6523,94	7117,02	7710,11
Чистий очікуваний вплив грошових коштів іноземній валюті (NCO _{ів})	322,35	354,59	386,82	419,06

На основі наведених вхідних параметрів, що відображають зміну обсягів високоякісних ліквідних активів та чистого очікуваного впливу грошових коштів у межах кожного сценарію, було здійснено перерахунок коефіцієнтів ліквідності. Отримані значення коефіцієнтів покриття ліквідністю (LCR) та чистого стабільного фінансування (NSFR) у базовому та стрес-сценаріях наведені в таблиці 3.4 та слугують основою для подальшого аналізу результатів сценарного стрес-тестування.

Таблиця 3.4

Значення коефіцієнтів ліквідності АТ «Банк Кредит Дніпро» у базовому та стрес-сценаріях

	Базові значення (01.01.2025)	Базовий сценарій	Негативний сценарій	Критичний сценарій
LCR _{вв}	165,83%	137,96%	112,41%	90,79%
LCR _{ів}	380,47%	406,34%	270,89%	218,80%
NSFR	157,74%	142,72%	116,59%	100,95%

Уже в базовому сценарії, який інтерпретується як специфічний для банку, спостерігається суттєве зниження коефіцієнтів ліквідності порівняно з вихідним рівнем, що свідчить про залежність банку від поведінкових факторів клієнтів та вразливість до внутрішніх шоків ліквідності.

Результати сценарного стрес-тестування коефіцієнтів ліквідності узагальнено та проілюстровано на рис. 3.1. Табличне представлення дозволяє зафіксувати точні значення показників у кожному зі сценаріїв, тоді як графічна візуалізація наочно демонструє зміну рівня ліквідності залежно від інтенсивності стресу та дозволяє ідентифікувати сценарії, у межах яких відбувається порушення нормативних значень.

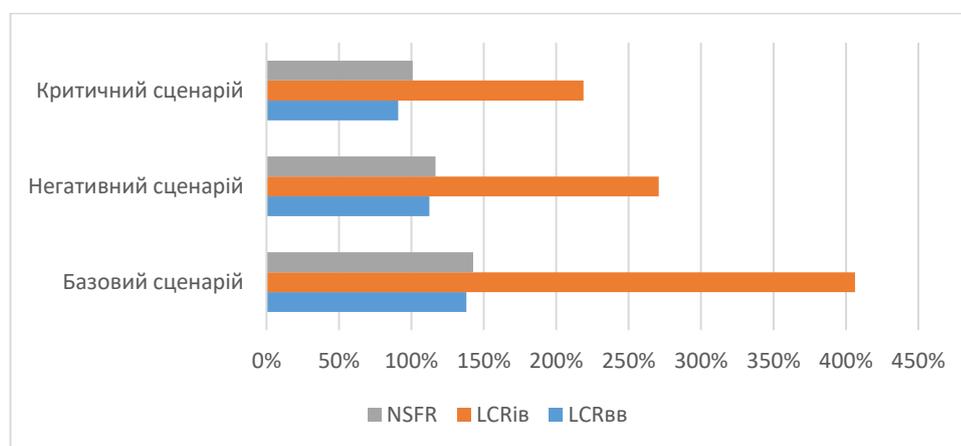

Рис. 3.1. Динаміка коефіцієнтів ліквідності АТ «Банк Кредит Дніпро» у стрес-сценаріях

У межах базового сценарію коефіцієнт покриття ліквідністю у всіх валютах (LCR_{вв}) знижується до 138%, тоді як коефіцієнт LCR в іноземній валюті (LCR_{ів}) залишається на високому рівні — 406%. Це свідчить про наявність значного запасу валютної ліквідності, який здатний компенсувати помірні відпливи коштів клієнтів. Водночас коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR)

зменшується до 143%, що вказує на певне погіршення структурної ліквідності, проте залишається суттєво вищим за мінімально допустиме значення.

Негативний сценарій, що відображає загальноринкову кризу, супроводжується подальшим погіршенням усіх показників ліквідності. LCR_{вв} знижується до 112%, наближаючись до нормативного мінімуму, що свідчить про істотне зростання короткострокового ризику ліквідності та зменшення запасу високоякісних ліквідних активів для покриття очікуваного відпливу коштів. Коефіцієнт LCR_{ів} скорочується до 271%, що, хоча і залишається на комфортному рівні, демонструє поступове вичерпання валютного буфера ліквідності в умовах системного стресу. Одночасно NSFR знижується до 117%, що відображає погіршення структури фондування банку та зростання залежності від менш стабільних джерел ресурсів.

Критичний сценарій, який поєднує внутрішні проблеми банку з кризовими явищами у банківській системі, є найбільш жорстким з погляду впливу на ліквідну позицію банку. За таких умов LCR_{вв} знижується до 91%, що означає порушення нормативного значення та свідчить про дефіцит ліквідних активів для покриття чистого очікуваного відпливу грошових коштів у короткостроковому періоді. Це вказує на високу чутливість банку до раптового відпливу коштів клієнтів та необхідність застосування надзвичайних заходів для підтримання платоспроможності.

Коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) у критичному сценарії знижується до 101%, що на межі нормативного. Це свідчить про втрату достатнього обсягу стабільного фондування для покриття активів банку на довгостроковому горизонті. Хоча значення NSFR формально дотримується, перебування показника поблизу граничного рівня вказує на підвищену вразливість структурної ліквідності та обмежений буфер стійкості в умовах комбінованого стресу.

Водночас коефіцієнт LCR_{ів} у критичному сценарії становить 219%, що підтверджує відносно вищу стійкість валютної ліквідності порівняно з ліквідністю в національній валюті. Це може бути зумовлено більш консервативною структурою

валютних активів або обмеженими можливостями використання валютних ресурсів для покриття гривневих зобов'язань.

Таким чином, отримані результати сценарного стрес-тестування дозволяють оцінити межі, у рамках яких банк зберігає здатність підтримувати належний рівень ліквідності. Зокрема, у базовому та негативному сценаріях дотримання нормативних значень ключових показників ліквідності свідчить про наявність достатнього запасу стійкості. Водночас у разі реалізації комбінованого кризового сценарію банк стикається з істотним погіршенням як короткострокової, так і структурної ліквідності. Це вказує на вичерпання запасу стійкості та обмеження можливостей банку підтримувати ліквідність без залучення додаткових, більш дорогих джерел фондування.

Порушення нормативного значення коефіцієнта покриття ліквідністю у всіх валютах (LCR) у поєднанні з наближенням коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) до граничного рівня свідчать про обмеженість наявних буферів ліквідності та стабільного фондування за умов одночасного внутрішнього і системного стресу. Це свідчить про ймовірне перевищення фактичного рівня ризику ліквідності над межами прийняттого ризику в умовах стресу та обґрунтовує необхідність посилення заходів управління ризиком ліквідності в межах ІЛААР.

У разі реалізації критичного сценарію банк стикається з дефіцитом короткострокової ліквідності, що зумовлює необхідність залучення додаткових ресурсів за підвищеною вартістю.

Таким чином орієнтовний дефіцит короткострокової ліквідності у критичному сценарії становитиме:

$$\text{Дефіцит} = \text{NCO}_{\text{ВВ}} - \text{HQLA}_{\text{ВВ}} = 7710 - 7000 = 710 \text{ млн грн.}$$

У межах оцінки економічного впливу стресу ліквідності вартість залучення дорогих ресурсів оцінюється із використанням ставки рефінансування Національного банку України станом на 01.01.2025 – 13,5% [52]. Вона розглядається як орієнтир вартості фондування в умовах обмеженого доступу до ринкових джерел ліквідності.

За умов покриття дефіциту ліквідності обсягом близько 710 млн грн шляхом рефінансування, додаткові процентні витрати за 30-денний період можуть становити орієнтовно:

$$\text{Витрати} = 710 * 13,5\% * (30/365) = 7,88 \text{ млн грн.}$$

Зазначені витрати безпосередньо зменшують фінансовий результат банку та, відповідно, власний капітал.

Власний капітал АТ «Банк Кредит Дніпро» станом на 01.01.2025 дорівнював 2482,62 млн грн, тому вплив додаткових витрат в розмірі 7,88 млн грн можна вважати несуттєвим. Адекватність капіталу при цьому залишається високою (9,89%), що свідчить про наявність достатнього капітального буфера для поглинання одноразового шоку ліквідності.

Хоча одноразовий ефект такого шоку не є критичним для рівня капіталізації, у разі повторюваних або тривалих стресових подій зростає ризик поступового вичерпання капітального буфера, що підтверджує необхідність комплексного управління ризиком ліквідності в межах ІЛААР.

Аналіз показав, що найбільш чутливим елементом ліквідної позиції Банку є короткострокова ліквідність у всіх валютах. У критичному сценарії відбувається порушення нормативного значення коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR), що свідчить про дефіцит високоліквідних активів для покриття чистого очікуваного відпливу грошових коштів. Водночас валютна ліквідність характеризується вищим рівнем стійкості, формуючи компенсуючий буфер, який, однак, не усуває ризик дефіциту ліквідності в національній валюті.

Структурна ліквідність, оцінена за допомогою коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR), демонструє інертнішу реакцію на стресові впливи. У критичному сценарії показник наближається до нормативного значення, що свідчить про суттєве скорочення запасу стабільного фондування та обмежені можливості Банку підтримувати довгострокову фінансову стійкість у разі пролонгації кризових явищ. Таким чином, формальне дотримання нормативу NSFR не гарантує достатнього рівня структурної ліквідності за умов підвищеного тиску.

Оцінка економічного впливу дефіциту короткострокової ліквідності показала, що покриття нестачі ресурсів у критичному сценарії потребує залучення дорогого фондування, що супроводжується додатковими процентними витратами та зменшенням фінансового результату і капіталу Банку.

Загалом результати аналізу підтверджують доцільність використання сценарного стрес-тестування як ключового інструменту управління ризиком ліквідності в межах ІЛААР. Такий підхід дозволяє виявити приховані вразливості ліквідної позиції банку та оцінити, наскільки фактичний рівень ризику ліквідності наближається до меж прийняттого ризику в умовах стресу та обґрунтувати необхідність посилення превентивних заходів щодо підтримання адекватних буферів ліквідності та стабільного фондування.

Результати проведеного сценарного стрес-тестування ризику ліквідності мають важливе значення не лише з аналітичної, а й з управлінської точки зору, оскільки вони дозволяють оцінити практичні наслідки реалізації стресових подій для фінансової стійкості банку. У межах процесу ІЛААР результати стрес-тестування використовуються як інструмент підтримки управлінських рішень, спрямованих на забезпечення адекватного рівня ліквідності в різних макроекономічних умовах.

3.3 Рекомендації щодо вдосконалення управління ризиком ліквідності АТ «Банк Кредит Дніпро»

З урахуванням отриманих результатів сценарного стрес-тестування доцільно сформулювати практичні рекомендації щодо мінімізації ризику ліквідності.

Ймовірна поведінка LCR та NSFR в умовах стресу вказує на доцільність формування Банком додаткового буфера високоліквідних активів, а також необхідність посиленої уваги до структури джерел фінансування, зокрема збільшення частки довгострокових та стабільних ресурсів, та контролю за темпами зростання активів, що потребують стабільного фінансування.

На підставі проведеного аналізу структури активів і пасивів АТ “Банк Кредит Дніпро”, динаміки зобов’язань, нормативів ліквідності та інших показників, можна зробити висновки, що керівництву Банку варто попрацювати над оптимізацією строкової структури зобов’язань. Оскільки у 2023–2025 роках у банку спостерігалось значне зростання частки поточних зобов’язань з 67% до 98%, особливо за рахунок коштів клієнтів. Така структура підвищує ризик ліквідності у разі масового вилучення депозитів. Рекомендується стимулювати залучення довгострокових депозитів через підвищення ставок, розробку нових строкових продуктів і програм лояльності.

Банківська установа має зберігати достатній обсяг активів, які швидко перетворюються на грошові кошти — державні цінні папери, міжбанківські кредити, кошти на кореспондентських рахунках з дотриманням принципу диверсифікації за типами активів, строками та валютною структурою.

Впровадження інтегрованої ALM-системи дозволить більш ефективно управляти часовими і валютними розривами, прогнозувати грошові потоки, встановлювати внутрішні ліміти ризиків і проводити щоденний моніторинг ліквідності.

Банк повинен щоквартально здійснювати стрес-тестування із залученням сценаріїв: масового відтоку депозитів, втрати доступу до ринку міжбанківського кредитування, зміни облікової ставки НБУ, падіння ринкової вартості активів тощо. Прогнозування таких кризових подій дозволяє виявити вразливі місця в структурі активів і пасивів, оцінити ступінь впливу екстремальних умов на ліквідність і платоспроможність банку, а також розробити превентивні заходи для мінімізації негативних наслідків. Результати стрес-тестування мають використовуватись для коригування політики управління ризиками, зміни лімітів ліквідності, перегляду джерел фінансування та формування буферів ліквідних активів.

На додаток до нормативів НБУ, банк може впровадити власні внутрішні нормативи ліквідності — з урахуванням специфіки клієнтської бази, портфелю активів та ринкової ситуації. Такі нормативи мають враховувати типову поведінку

вкладників та сезонність відтоку коштів. Це дозволить оперативніше реагувати на відхилення.

Також АТ “Банк Кредит Дніпро” доцільно посилити контроль за великими вкладниками, оскільки висока концентрація депозитного портфеля підвищує ризик ліквідності. Рекомендується регулярно аналізувати вкладників, частка яких перевищує 5% від загального депозитного портфеля, та розробляти план їхньої поступової заміни або страхування ризику.

Для забезпечення скоординованості дій підрозділів банку, відповідальних за кредитну, депозитну та інвестиційну політику потрібно проводити навчання персоналу щодо методів управління ліквідністю, сучасних ризик-менеджмент-практик, використання цифрових інструментів і проведення аналітики. А впровадження КРІ для менеджменту з орієнтацією на стабільність ліквідної позиції банку дозволить поєднати особисту відповідальність керівників із загальною стратегією ризик-менеджменту.

Управління ризиком ліквідності має розглядатися не як окремий функціональний напрям, а як складова стратегії розвитку банку, яка враховується під час ухвалення всіх ключових фінансових рішень. Тому важливо інтегрувати стратегічний підхід до управління ліквідністю в загальну бізнес-модель банку.

Таким чином, реалізація запропонованих заходів дозволить АТ “Банк Кредит Дніпро” посилити фінансову гнучкість та знизити ризик втрати платоспроможності в умовах ринкової нестабільності.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження за темою «Управління активами і пасивами банку з метою мінімізації ризику ліквідності» сформульовано такі висновки:

1. Встановлено, що у науковій та нормативній літературі існують різні підходи до визначення сутності ліквідності та ризику ліквідності банку. У широкому розумінні ліквідність розглядається як здатність банку своєчасно виконувати всі свої зобов'язання, тоді як у вузькому — як забезпеченість банку високоліквідними активами для покриття короткострокових відпливів коштів. Незалежно від підходів, можна зробити висновок, що саме ліквідність є ключовою передумовою платоспроможності та фінансової стійкості банку. Ризик ліквідності розглядається як багатокomпонентний ризик, який формується під впливом як внутрішніх факторів (структура балансу, строкові дисбаланси, концентрація зобов'язань), так і зовнішніх умов (макроекономічна нестабільність, поведінка клієнтів, доступ до ринків фондування). У роботі доведено, що традиційний підхід до оцінки ліквідності є необхідним, але недостатнім для повної оцінки ризику. Для ефективного управління ризиком ліквідності важливо поєднувати нормативний та економічний підхід оцінки.

2. Охарактеризовано місце управління активами і пасивами (ALM) у системі управління ризиками банку. Обґрунтовано, що управління активами і пасивами відіграє ключову роль у мінімізації ризику ліквідності, оскільки забезпечує узгодження строків, обсягів та вартості активів і пасивів, формування ліквідних буферів і підвищення стійкості банку до стресових подій. У зв'язку з тим, що система ALM поєднує традиційні підходи із сучасними інструментами аналізу та прогнозування, такі як стрес-тестування, моделювання грошових потоків, поведінковий аналіз клієнтів та цифрові технології обліку ризиків, саме через механізми ALM банк може мінімізувати негативний вплив відпливу коштів клієнтів та знизити чутливість до шоків ліквідності.

3. Систематизовано основні методи оцінки ліквідності банку та їх обмеження. Проаналізовано нормативні показники ліквідності (LCR, NSFR),

коефіцієнтний аналіз та GAP-аналіз. Встановлено, що дотримання регуляторних нормативів у звичайних умовах діяльності не завжди відображає реальний рівень ризику ліквідності. Зокрема, нормативні показники мають статичний характер і не враховують поведінкові фактори клієнтів та можливі стресові події. GAP-аналіз дозволяє виявити строкові дисбаланси, однак не дає уявлення про масштаби потенційних впливів у кризових умовах. Це підтверджує необхідність використання сценарного підходу до оцінки ліквідності.

4. Здійснено комплексний аналіз фінансового стану та ліквідної позиції АТ «Банк Кредит Дніпро» за 2023–2025 роки. Встановлено, що впродовж досліджуваного періоду банк дотримувався регуляторних нормативів ліквідності, однак структура його балансу характеризується зростанням частки поточних зобов'язань з 67,2 % у 2023 році до 97,7 % у 2025 році і високою залежністю від коштів клієнтів. Аналіз динаміки коштів клієнтів показав зростання обсягів залучених ресурсів майже вдвічі – з 10,7 млрд грн до 21,8 млрд грн, однак така структура пасивів підвищує ризик раптового впливу коштів у разі погіршення ринкових умов. Це свідчить про підвищення залежності банку від короткострокових і менш стабільних джерел фінансування. Одночасно у структурі активів відбулося суттєве зростання обсягів інвестицій у цінні папери та кредитів клієнтам, які формують дохідну базу банку, але мають нижчий рівень ліквідності та обмежену можливість швидкої конвертації в грошові кошти без втрат. Паралельно спостерігається скорочення частки найбільш ліквідних активів з 60,1% у 2023 році до 26,9% у 2025 році, що підвищує чутливість банку до короткострокових впливів коштів і посилює ризик ліквідності. Таким чином, зростання прибутковості активних операцій частково досягається ціною підвищення ліквідного ризику. Водночас збільшення чистого прибутку на 168 млн грн, а також зростання показників рентабельності активів (ROA) і капіталу (ROE) формують потенційний фінансовий буфер для покриття ризиків.

5. Проведено аналіз коефіцієнтів ліквідності та строкових розривів ліквідності. Аналіз динаміки показників LCR та NSFR засвідчив наявність запасу ліквідності у звичайних умовах діяльності, проте виявив тенденцію до поступового

зниження ліквідних буферів. Застосування GAP-аналізу дозволило встановити формування значних негативних короткострокових строкових розривів (до 3-ох місяців), які свідчать про дефіцит ліквідних активів для виконання поточних зобов'язань у найближчому часовому горизонті. Позитивні розриви у середньо- та довгострокових періодах не компенсують короткострокові ризики, оскільки активи є менш ліквідними та «заблокованими в часі». Це дозволяє зробити висновок про структурну незбалансованість ліквідності банку. Доведено, що неузгодженість структури балансу за строками є однією з основних причин виникнення дефіциту ліквідності. Наявність строкових дисбалансів створює потенційну загрозу платоспроможності банку в разі раптового відпливу коштів клієнтів.

6. Розроблено та реалізовано сценарне стрес-тестування ризику ліквідності відповідно до вимог НБУ та підходів ІЛААР. Сформовано специфічний, загальноринковий та комбінований стрес-сценарії з урахуванням можливого відпливу коштів клієнтів, скорочення високоліквідних активів і погіршення структури фондування. Результати стрес-тестування показали, що у разі реалізації комбінованого кризового сценарію банк втрачає здатність дотримуватися нормативу короткострокової ліквідності (LCR у всіх валютах знижується до 91%), що свідчить про дефіцит високоліквідних активів для покриття чистого очікуваного відпливу грошових коштів. Водночас показник NSFR формально дотримується нормативного значення (101%), але наближається до його граничного рівня, що вказує на суттєве скорочення запасу структурної ліквідності. Отримані результати свідчать, що за умов реалізації комбінованого кризового сценарію фактичний рівень ризику ліквідності перевищує межі прийняттого ризик-апетиту банку. Це підтверджує необхідність посилення превентивних заходів управління ліквідністю та використання результатів сценарного стрес-тестування як ключового елементу процесу ІЛААР.

7. Оцінено економічні наслідки дефіциту ліквідності та вплив стресових сценаріїв на фінансовий результат і капітал банку. Визначено, що у критичному сценарії дефіцит короткострокової ліквідності становить близько 710 млн грн, покриття якого потребує залучення дорогого фондування. За умови використання

рефінансування НБУ за ставкою 13,5 %, додаткові процентні витрати за 30-денний період можуть становити близько 7,9 млн грн, що призводить до зростання процентних витрат і зменшення фінансового результату. Хоча одноразовий вплив такого шоку не призводить до критичного зниження капіталу, повторюваність або тривалість стресових подій може поступово вичерпувати капітальний буфер банку та обмежувати його фінансову стійкість у довгостроковій перспективі.

8. Розроблено та обґрунтовано практичні рекомендації щодо вдосконалення управління ризиком ліквідності. Встановлено, що з метою зниження чутливості ліквідної позиції до короткострокових шоків АТ «Банк Кредит Дніпро» доцільно оптимізувати строкову структуру пасивів шляхом збалансування співвідношення між поточними та строковими зобов'язаннями. Одночасно обґрунтовано необхідність диверсифікації активів за видами, строками погашення та валютною структурою. Для підвищення ефективності управління строковими та валютними дисбалансами запропоновано посилити роль інтегрованої системи управління активами і пасивами (ALM), яка забезпечить прогнозування грошових потоків, встановлення внутрішніх лімітів ризику ліквідності та постійний моніторинг платіжної позиції банку. Особливу увагу рекомендовано приділяти регулярному проведенню сценарного стрес-тестування ризику ліквідності з урахуванням таких шоків, як масовий відплив депозитів, обмеження доступу до міжбанківського фінансування, зміни облікової ставки та зниження ринкової вартості активів. Результати стрес-тестування доцільно використовувати для коригування політики управління ризиками, перегляду лімітів ліквідності, структури фондування та обсягів ліквідних буферів у межах процесу ІЛААР. Крім дотримання регуляторних нормативів, банку доцільно впровадити систему внутрішніх показників ліквідності з урахуванням специфіки клієнтської бази, сезонності відтоків коштів та рівня концентрації депозитного портфеля. Реалізація запропонованих заходів дозволить знизити чутливість банку до внутрішніх і системних шоків, забезпечити відповідність фактичного рівня ризику встановленому ризик-апетиту, підвищити фінансову стійкість банку та як наслідок забезпечити стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко. Аналіз банківської діяльності — К.: КНЕУ, 2004. — 599 с.
2. Павленко О. П., Чорношкур Я. Управління економічною категорією «ліквідність» та інструментарій її впливу на платоспроможність комерційних банків. Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 21. С. 272–278. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/21_2018_ukr/47.pdf
3. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні // Постанова Правління Національного банку України від 28.08.2001 р. № 368. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#n579>
4. Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах // Постанова Правління Національного банку України від 11.06.2018 р. № 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#top>
5. Серпенінова Ю. С. Ризик ліквідності в загальній системі банківських ризиків // Держава та регіони. № 6, 2008. – С. 210-215.
6. Литвинюк М. В., Демиденко В. І. Ліквідність банку та банківської системи як показник ефективності діяльності банку та її вплив на прибутковість комерційного банку. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 10. С. 631–636. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/108.pdf
7. Про затвердження Положення про організацію процесу оцінки достатності внутрішньої ліквідності в банках України та банківських групах // Постанова Правління Національного банку України від 19.07.2024 р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0088500-24#n86>
8. Rulebook SAMA. Strategic and liquidity planning. URL: <https://rulebook.sama.gov.sa/en/52-strategic-and-liquidity-planning> (Дата звернення: 15.11.2025)

9. Katalysys. ILAAP & stress-testing (Pillar 2). URL: <https://www.katalysys.com/insights/ilaap-stress-testing-pillar-2> (Дата звернення: 15.11.2025)
10. Banking Supervision (ECB). Supervisory Newsletter 2019. URL: https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/supervisory-newsletters/newsletter/2019/html/ssm.nl190213_3.en.html?utm_source.com (Дата звернення: 15.11.2025)
11. PwC India. Staying liquid by adopting ILAAP – PDF. URL: https://www.pwc.in/assets/pdfs/consulting/financial-risk-and-regulations/staying-liquid-by-adopting-ilaap.pdf?utm_source.com (Дата звернення: 15.11.2025)
12. T3 Consultants. ILAAP: what is it and how does it work? URL: <https://t3-consultants.com/ilaap-what-is-it-and-how-does-it-work/> (Дата звернення: 15.11.2025)
13. Barbican Consulting. Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP). URL: https://www.barbicanconsulting.co.uk/insights/internal-liquidity-adequacy-assessment-process-%28ilaap%29?utm_source.com (Дата звернення: 15.11.2025)
14. Bank of England – Prudential Regulation Authority. Supervisory Statement SS24/15. URL: <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/prudential-regulation/supervisory-statement/2023/ss2415-december-2023.pdf> (Дата звернення: 15.11.2025)
15. Прутська О.О., Візніук В.Ю. Сучасний стан та проблеми ліквідності банківської системи України // Глобальні та національні проблеми економіки №14, 2016. С. 846-848.
16. Лисьонкова Н. М., Єрмоленко О. А., Гармай І. Ю. Сутність та оцінка ліквідності банку. Приазовський економічний вісник. 2019. Вип. 5. С. 295–300. URL: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-5-50>
17. Міщенко В.І., Сомик А.В. Ліквідність банківської системи: економічна сутність, структура і методологічний підхід до аналізу // Вісник Національного банку України. 2008. №11. 6-9 с.

18. Новікова Т., Антоненко О., Бауліна О. Управління ліквідністю банківської системи України: сучасний стан та проблеми // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2016. Вип. 2. С. 32–44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fkd_2016_2_6
19. Марченко О. В., Линьова В. Д. Аналіз підходів до визначення терміна «платоспроможність банку». Бізнес Інформ. 2020. № 5. С 56–61. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-56-61>
20. Путніцева Т. В. Сутність ліквідності комерційних банків. Вісник університету банківської справи. 2019. № 2–3. С. 73–79. DOI: [https://doi.org/10.18371/2221-755x2-3\(35-36\)2019193937](https://doi.org/10.18371/2221-755x2-3(35-36)2019193937)
21. Олещенко Л.Г. Сучасний стан та проблеми ліквідності банківської системи України // Ефективна економіка № 7, 2013
22. Серпенінова Ю. С. Чинники, що впливають на ліквідність банку // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук.пр. – Вип. 24. – Суми : УАБС НБУ, 2009. – С. 354–359
23. Методика розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) // Рішення Правління Національного банку України від 15.02.2018 № 101-рш URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr101500-18#Text>
24. Ларіонова К. Л., Донченко Т. В. Управління ліквідністю банків України в сучасних умовах: нормативний аспект // Вісник Хмельницького національного університету №2, 2020, С.76-82
25. Карелов М.В. Економічна сутність та методи оцінки ліквідності банку // Глобальні та національні проблеми економіки №17, 2017
26. Стельмах В., Міщенко В. Ліквідність банку: окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання та нагляду : науково-методичні матеріали. Київ, 2008. 286 с
27. Колесник Я. В., Попов О. В. Аналіз ліквідності банківського сектору України // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». 2018. Вип. 22. Ч. 2. С. 28–31. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/22_2_2018ua/9.pdf

28. Олійник А. В., Дєдик Т. М. Банківські операції : навч .посіб. Хмельницький, 2018.
29. Корженко К.А. Підходи до класифікації факторів, що впливають на стійкість банківської установи // Науковий вісник Херсонського державного університету №12, 2015
30. Опис даних та графік поширення /Національний банк України: офіційний сайт. URL:
https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Method_Liquidity_analysis.pdf
31. Вінниченко О. В. Ліквідність банку: сутність, фактори впливу та методи оцінки // Бізнесіформ №4_2024, С.199-206. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-4_0-pages-199_206.pdf
32. Жовтанецька Я. В. Моделі антикризового управління фінансовою діяльністю банків та особливості їх використання: бюджетна та податкова політика. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2016. Вип. 1. С. 64–69. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2016_1_17
33. С. В. Безвух. Ліквідність банку: сутність та фактори впливу // Ефективна економіка № 12, 2015 С. 78–84. URL:
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4650>
34. European Central Bank / European Banking Authority — “ALM risks, liquidity and funding: a supervisory framework for banks” [Ризики управління активами та пасивами (ALM), ліквідність та фінансування: наглядова база для банків] (Jul 1, 2025) URL:
<https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/speeches/date/2025/html/ssm.sp250701~8a5ab7b2cc.en.html>
35. Ляшенко Т., Сальникова Т. Цифрові технології у банківській сфері. VI Міжнародна студентська наукова конференція «Наука сьогодення: від досліджень до стратегічних рішень», 2 червня 2023 р., м. Суми, 2023. С. 33–36. URL:
<https://archive.liga.science/index.php/conference-proceedings/article/view/376>
36. Новікова Л.Ф., Ляшенко Т.Р. Цифрові технології у фінансовій та банківській сфері. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

«Цифрове суспільство: управління, фінанси та соціум». 28.04.2023. м. Дніпро. УМСФ. Т.1. 348 с. С. 155-157. URL:

<http://biblio.umsf.dp.ua/xmlui/handle/123456789/6650>

37. PwC. Internal Funds Transfer Pricing (FTP) in navigating challenging interest-rates environment [Електронний ресурс]. – 2023. – URL:

<https://www.pwchk.com/en/banking/ftp-navigating-challenging-interest-rates-environment-sep2023.pdf> (дата звернення: 27.10.2025).

38. Krabichler M., Teichmann J. A Case Study for Unlocking the Potential of Deep Learning in Asset-Liability-Management (“Deep ALM”) [Електронний ресурс] // Frontiers in Artificial Intelligence. – 2023. – URL:

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/frai.2023.1177702/full> (дата звернення: 27.10.2025).

39. MORS Software. ALM strategies for enhancing Net Interest Income [Електронний ресурс]. – 2025. – URL: <https://morssoftware.com/alm-strategies-for-enhancing-net-interest-income/> (дата звернення: 27.10.2025).

40. Герасимович А. М., Коефіцієнтний аналіз ліквідності балансу банку // Вісник КЕФ КНЕУ імені В. Гетьмана. №1, 2011.

41. Данік Н.В., Тодоренко Є.В. Підвищення ліквідності комерційного банку// Інфраструктура ринку №42, 2020

42. Банк Кредит Дніпро: офіційний сайт. URL: <https://creditdnepr.com.ua/ru/pro-bank>

43. Банк Кредит Дніпро // Новини // Банк Кредит Дніпро серед лідерів фінансового сектору України: офіційний сайт. URL: <https://creditdnepr.com.ua/novyna/bank-kredyt-dnipro-sered-lideriv-finansovogo-sektoru-ukrayiny>

44. Банк Кредит Дніпро // Новини // Банк Кредит Дніпро в Топ-15 лідерів фінансового ринку України: офіційний сайт. URL: <https://creditdnepr.com.ua/novyna/bank-kredyt-dnipro-v-top-15-lideriv-finansovogo-rynku-ukrayiny>

45. Банк Кредит Дніпро // Новини // Кредитна картка GOLD — в ТОП-3 FINAWARDS 2025: офіційний сайт. URL: <https://creditdnepr.com.ua/novyna/kredyt-na-kartka-gold-v-top-3-finawards-2025>
46. Банк Кредит Дніпро // Новини // Банк Кредит Дніпро – серед лідерів за надійністю банківських депозитів в Україні: офіційний сайт. URL: <https://creditdnepr.com.ua/novyna/bank-kredyt-dnipro-sered-lideriv>
47. Банк Кредит Дніпро // Новини // Банку Кредит Дніпро підтверджено кредитний рейтинг на рівні uaAAA: офіційний сайт. URL: <https://creditdnepr.com.ua/novyna/banku-kredyt-dnipro-pidtvverdzheno-kredytyny-reyting-na-rivni-uaaaa-2>
48. Банк Кредит Дніпро // Річна звітність: офіційний сайт. URL: <https://creditdnepr.com.ua/ru/pro-bank/rozkryttya-informaciyi/shchorichna-zvitnist>
49. Національний банк України // Статистика // Наглядова статистика: Розподіл кредитів, наданих фізичним та юридичним особам у національній та іноземній валютах, та розміру кредитного ризику за класами боржника відповідно до положення № 351 (у розрізі банків): офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>
50. Національний банк України // Статистика // Наглядова статистика: Пруденційні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції (у розрізі банків): офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>
51. Банк Кредит Дніпро // Про банк // Розкриття інформації // Фінансова звітність і показники банку // Складові розрахунку коефіцієнтів покриття ліквідністю (LCR) за всіма валютами та в іноземній валюті станом на 01 січня 2025 року
52. Мінфін // Індекси // Банківський сектор // Облікова ставка НБУ: офіційний сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/nbu/refinance/>
53. Вовчак О. Д., Руцишин Н. М., Андрейків Т. Я.. Кредит і банківська справа : підручник К. : Знання, 2008. — 564 с.
54. В.В. Зянько, Н.О. Коваль, О.В. Тептя 3 99 Банківський менеджмент. Навчальний посібник. – Вінниця, ВНТУ, 2007. – 148 с.

55. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку. Підручник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2004. — 468 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

**Перелік високоякісних ліквідних активів у національній та іноземній
валютах**

№ з/п	ВЛАНВ	ВЛАНВ
1	Банкноти та монети	Банкноти та монети
2	Депозити в Національному банку	Депозити в Національному банку
3	ОВДП, облігації внутрішніх місцевих позик, підприємств, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України, у НВ та ОВДП з індексованою вартістю (зі строком погашення до 30 днів)	ОВДП та ОЗДП в ІВ (зі строком погашення до 30 днів)
4	ОВДП у НВ, ІВ, облігації внутрішніх місцевих позик, підприємств, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України, у НВ та ОВДП з індексованою вартістю (зі строком погашення більше 30 днів)	ОВДП в ІВ з достроковим погашенням (зі строком погашення більше 30 днів), які можуть бути достроково пред'явлені для погашення власниками у будь-який момент та безумовно погашені емітентом
5	Депозитні сертифікати Національного банку	ОЗДП в ІВ (зі строком погашення більше 30 днів)
6	Боргові цінні папери, емітовані міжнародними банками розвитку	Боргові цінні папери, емітовані міжнародними банками розвитку
7		Боргові цінні папери державних органів країн G-7 з рейтингами провідних світових рейтингових агентств не нижче "AA-"/"Aa3"

ДОДАТОК Б

Фінансова звітність АТ «Банк Кредит Дніпро» за 2023 р.

АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО»

Фінансова звітність за 2023 р.

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

Станом на 31 грудня 2023 р.

(у тисячах гривень)

	Прим.	2023 р.	2022 р.
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	8 152 323	11 629 652
Кредити та аванси банкам	8	267 893	110 459
Кредити та аванси клієнтам	9	4 335 277	3 867 013
Інвестиції в цінні папери	10	6 802 864	2 080 296
Похідні фінансові активи		244 320	516 561
Інвестиційна нерухомість	11	121 807	236 800
Відстрочені податкові активи	15	292 594	269 437
Нематеріальні активи	13	58 560	61 747
Основні засоби	14	327 772	338 999
Інші фінансові активи	12	20 548	4 814
Інші нефінансові активи	12	219 073	239 633
Необоротні активи, утримувані для продажу	16	52 913	463
Усього активів		20 895 944	19 355 874
Зобов'язання			
Кошти банків	17	40 119	1 145 745
Кошти клієнтів	18	18 476 538	16 310 141
Забезпечення	19	46 792	44 227
Інші фінансові зобов'язання	20	135 502	152 482
Інші нефінансові зобов'язання	20	33 861	17 812
Податок на прибуток	15	67 914	20
Усього зобов'язань		18 800 726	17 670 427
Власний капітал			
Статутний капітал	22	3 586 561	3 586 561
Непокритий збиток		(1 810 628)	(1 952 778)
Емісійний дохід		17 469	17 469
Резервні та інші фонди банку		61 430	60 768
Інші резерви		240 386	(26 573)
Усього власного капіталу		2 095 218	1 685 447
Усього зобов'язань та власного капіталу		20 895 944	19 355 874

Підписано від імені Правління 18 квітня 2024 р.

Голова Правління

Сергій ПАНОВ

Директор з фінансів

Андрій БІЛОУС

Головний бухгалтер

Руслана ЧУДАКІВСЬКІЙ

ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД

За рік, що закінчився 31 грудня 2023 р.

(у тисячах гривень)

	Прим.	2023 р.	2022 р.
Процентні доходи	23	2 784 227	2 039 521
Процентні витрати	23	(1 711 130)	(1 199 374)
Чистий процентний дохід		1 073 107	840 147
Комісійні доходи	24	216 355	213 588
Комісійні витрати	24	(103 739)	(94 801)
Чистий комісійний дохід		112 616	118 787
Інші доходи	25	38 247	54 788
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(135 860)	512 757
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		67 597	(25 369)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою		150 597	147 534
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		3 581	(11 596)
Чистий збиток від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	11	(81 572)	(188 620)
Витрати, які виникають під час первісного визнання фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1 479)	-
Відрахування до резерву під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами		(288 931)	(729 819)
Інші прибутки (збитки)	26	9 613	10 220
Витрати на виплати працівникам		(561 697)	(459 655)
Амортизаційні витрати		(65 615)	(58 658)
Адміністративні та інші операційні витрати	27	(216 617)	(202 004)
Прибуток, що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		7 520	4 100
Прибуток до витрат з податку на прибуток (Витрати)/Пільга з податку на прибуток	15	111 107	12 612
Прибуток за рік		142 812	6 616

Продовження додатку Б

АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО»

Фінансова звітність за 2023 р.

ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД
(продовження)

За рік, що закінчився 31 грудня 2023 р.

(у тисячах гривень)

	Прим.	2023 р.	2022 р.
Інший сукупний дохід:			
Компоненти іншого сукупного доходу, які не будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування:			
Зміна результатів переоцінки основних засобів	22	(7 966)	6 122
Загальна сума іншого сукупного доходу, який не буде перекласифікований у прибуток або збиток, після оподаткування		<u>(7 966)</u>	<u>6 122</u>
Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування:			
Зміна результатів переоцінки боргових фінансових інструментів	22	336 679	(123 756)
Рекласифікаційні коригування у прибутки/збитки	22	(61 754)	3 627
Загальна сума іншого сукупного доходу, який буде перекласифікований у прибуток або збиток, після оподаткування		<u>274 925</u>	<u>(120 129)</u>
Загальна сума іншого сукупного доходу		<u>266 959</u>	<u>(114 007)</u>
Загальна сума сукупного доходу за рік		<u>409 771</u>	<u>(107 391)</u>
Прибуток на акцію:			
Чистий базисний прибуток (виражений в гривнях на акцію)	28	0,04	-

Підписано від імені Правління 18 квітня 2024 р.

Голова Правління

Сергій ПАНОВ

Директор з фінансів

Андрій БІЛОУС

Головний бухгалтер

Руслан ЧУДАКІВСЬКИЙ

Продовження додатку Б

АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО»

Фінансова звітність за 2023 р.

ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2023 р.

(у тисячах гривень)

	Статутний капітал	Резерви та інші фонди	Емісійні різниці	Резерви переоцінки	Непокритий збиток	Усього власного капіталу
1 січня 2022 р.	3 586 561	4 141	17 469	87 434	(1 902 767)	1 792 838
Прибуток	-	-	-	-	6 616	6 616
Інший сукупний дохід	-	-	-	(114 007)	-	(114 007)
Усього сукупного доходу за рік	-	-	-	(114 007)	6 616	(107 391)
Розподіл прибутку минулих років: переведення до резервного фонду	-	56 627	-	-	(56 627)	-
31 грудня 2022 р.	3 586 561	60 768	17 469	(26 573)	(1 952 778)	1 685 447

	Статутний капітал	Резерви та інші фонди	Емісійні різниці	Резерви переоцінки	Непокритий збиток	Усього власного капіталу
1 січня 2023 р.	3 586 561	60 768	17 469	(26 573)	(1 952 778)	1 685 447
Прибуток	-	-	-	-	142 812	142 812
Інший сукупний дохід	-	-	-	266 959	-	266 959
Усього сукупного доходу за рік	-	-	-	266 959	142 812	409 771
Розподіл прибутку минулих років: переведення до резервного фонду	-	662	-	-	(662)	-
31 грудня 2023 р.	3 586 561	61 430	17 469	240 386	(1 810 628)	2 095 218

Підписано від імені Правління 18 квітня 2024 р.

Голова Правління

Сергій ПАНОВ

Директор з фінансів

Анатолій БІЛОУС

Головний бухгалтер

Руслан ЧУДАКІВСЬКИЙ

Продовження додатку Б

АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО»

Фінансова звітність за 2023 р.

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

За рік, що закінчився 31 грудня 2023 р.

(у тисячах гривень)

	Прим.	2023 р.	2022 р.
Грошові кошти від операційної діяльності			
Процентні доходи, що отримані		2 663 430	1 973 363
Процентні витрати, що сплачені		(1 701 631)	(1 148 021)
Комісійні доходи, що отримані		215 312	212 640
Комісійні витрати, що сплачені		(103 703)	(94 586)
Результат операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		136 381	93 303
Результат від продажу цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		67 597	(25 369)
Результат операцій з іноземною валютою		150 597	147 534
Інші доходи отримані		52 248	26 956
Використання створених забезпечень		(282)	(61)
Витрати на виплати працівникам		(559 238)	(445 332)
Адміністративні та інші операційні витрати		(193 626)	(160 575)
Находження грошових коштів в операційній діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		727 085	579 852
<i>Зміни в операційних активах та зобов'язаннях</i>			
Кредити та аванси банкам		(120 818)	1 246 264
Інвестиції в цінні папери (які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток)		-	5 060
Кредити та аванси клієнтам		(502 195)	1 755 654
Інші фінансові активи		(15 306)	309 455
Інші нефінансові активи		11 452	9 732
Необоротні активи, утримувані для продажу		1 775	26
Кошти банків		(1 105 618)	(2 905 876)
Кошти клієнтів		1 971 116	(591 255)
Інші фінансові зобов'язання		(19 998)	8 183
Інші нефінансові зобов'язання		2 298	(13 998)
Чисте надходження грошових коштів в операційній діяльності		949 791	403 097
Грошові кошти від інвестиційної діяльності			
Продажі цінних паперів		(8 879 033)	(1 428 581)
Находження від реалізації цінних паперів		4 448 075	4 611 685
Продажі основних засобів		(32 871)	(14 301)
Продажі нематеріальних активів		(8 177)	(8 551)
Находження від реалізації інвестиційної нерухомості		-	58 385
Дивіденди, що отримані		-	-
Чисте надходження (використання) грошових коштів в інвестиційній діяльності		(4 472 001)	3 218 637
Грошові кошти від фінансової діяльності			
Зобов'язання за лізингом (орендою)		(23 371)	(16 527)
Чисте використання грошових коштів в фінансовій діяльності		(23 371)	(16 527)
Відав зміни валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		58 657	1 923 151
Відав очікувані кредитні збитки на грошові кошти та їх еквіваленти		9 595	(10 784)
Чисте збільшення/ (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		(3 477 329)	5 517 574
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	7	11 629 652	6 112 078
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	7	8 152 323	11 629 652

Підписано від імені Правління 18 квітня 2024 р.

Голова Правління

Сергій ПАНОВ

Директор з фінансів

Андрій БІЛОУС

Головний бухгалтер

Руслан ЧУДАКІВСЬКИЙ

ДОДАТОК В

Фінансова звітність АТ «Банк Кредит Дніпро» за 2024 р.

АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО»

Фінансова звітність за 2024 р.

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

Станом на 31 грудня 2024 р.

(у тисячах гривень)

	Прим.	2024 р.	2023 р.
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	6 732 660	8 152 323
Кредити та аванси банкам	8	315 461	267 893
Кредити та аванси клієнтам	9	7 829 735	4 335 277
Інвестиції в цінні папери	10	8 994 566	6 802 864
Похідні фінансові активи		75 262	244 320
Інвестиційна нерухомість	11	96 259	121 807
Відстрочені податкові активи	15	220 850	292 594
Нематеріальні активи	13	95 490	58 560
Основні засоби	14	355 211	327 772
Інші фінансові активи	12	30 675	20 548
Інші нефінансові активи	12	226 253	219 073
Необоротні активи, утримувані для продажу	16	29 890	52 913
Усього активів		25 002 312	20 895 944
Зобов'язання			
Кошти банків		80	40 119
Кошти клієнтів	17	21 780 069	18 476 538
Інші залучені кошти	18	311 547	-
Забезпечення	19	48 664	46 792
Інші фінансові зобов'язання	20	155 533	135 502
Інші нефінансові зобов'язання	20	53 326	33 861
Податок на прибуток	15	170 476	67 914
Усього зобов'язань		22 519 695	18 800 726
Власний капітал	22		
Статутний капітал		3 586 561	3 586 561
Непокритий збиток		(1 649 917)	(1 810 628)
Емісійний дохід		17 469	17 469
Резерви та інші фонди банку		75 711	61 430
Інші резерви		452 793	240 386
Усього власного капіталу		2 482 617	2 095 218
Усього зобов'язань та власного капіталу		25 002 312	20 895 944

Підписано від імені Правління 21 квітня 2025 р.

Голова Правління

Сергій ПАНОВ

Директор з фінансів

Андрій БІЛЮС

Головний бухгалтер

Руслан ЧУДАКІВСЬКИЙ

Виставлено: Інформація С.А.

Продовження додатку В

АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО»

Фінансова звітність за 2024 р.

ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД

За рік, що закінчився 31 грудня 2024 р.

(у тисячах гривень)

	Прим.	2024 р.	2023 р.
Процентні доходи	23	3 028 610	2 784 227
Процентні витрати	23	(1 677 865)	(1 711 120)
Чистий процентний дохід		1 350 745	1 073 107
Комісійні доходи	24	204 447	216 355
Комісійні витрати	24	(143 840)	(103 739)
Чистий комісійний дохід		60 607	112 616
Інші доходи	25	46 053	38 247
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(99 781)	(135 860)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		254 995	67 597
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою		167 899	150 597
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(12 798)	3 581
Чистий збиток від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	11	(4 868)	(81 572)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		-	(1 479)
Відновлення / (Відрахування до) резерву під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами		(408 825)	(288 931)
Інші прибутки (збитки)	26	(18 127)	9 613
Витрати на виплати працівникам		(669 726)	(561 697)
Амортизаційні витрати		(74 684)	(65 615)
Адміністративні та інші операційні витрати	27	(274 635)	(216 617)
Прибуток, що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		29 502	7 520
Прибуток до витрат з податку на прибуток (Витрати)/Пільга з податку на прибуток	15	346 357	111 107
Прибуток за рік		174 992	142 812

Продовження додатку В

АТ «БАНК КРЕДИТ АНПРО»

Фінансова звітність за 2024 р.

ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД
(продовження)

За рік, що закінчився 31 грудня 2024 р.

(у тисячах гривень)

	Прим.	2024 р.	2023 р.
Інший сукупний дохід:			
Компоненти іншого сукупного доходу, які не будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування:			
Зміна результатів переоцінки інвестицій в інструменти капіталу	22	(110)	-
Зміна результатів переоцінки основних засобів	22	-	(7 966)
Загальна сума іншого сукупного доходу, який не буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування		(110)	(7 966)
Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування:			
Зміна результатів переоцінки боргових фінансових інструментів	22	445 478	336 679
Рекласифікаційні коригування у прибутки/збитки	22	(232 961)	(61 754)
Загальна сума іншого сукупного доходу, який буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування		212 517	274 925
Загальна сума іншого сукупного доходу		212 407	266 959
Загальна сума сукупного доходу за рік		387 399	409 771
Прибуток на акцію:			
Чистий базисний прибуток (виражений в гривнях на акцію)	28	0,05	0,04

Підписано від імені Правління 21 квітня 2025 р.

Голова Правління

Директор з фінансів

Головний бухгалтер

Сергій ПАНОВ

Андрій БІЛОУС

Руслан ЧУДАКІВСЬКИЙ

Продовження додатку В

АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО»

Фінансова звітність за 2024 р.

ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2024 р.

(у тисячах гривень)

	Статутний капітал	Резервні та інші фонди	Емісійні різниці	Резерви переоцінки	Непокри- тий збиток	Усього власного капіталу
1 січня 2023 р.	3 586 561	60 768	17 469	(26 573)	(1 952 778)	1 685 447
Прибуток	-	-	-	-	142 812	142 812
Інший сукупний дохід	-	-	-	266 959	-	266 959
Усього сукупного доходу за рік	-	-	-	266 959	142 812	409 771
Розподіл прибутку минулих років: переведення до резервного фонду	-	662	-	-	(662)	-
31 грудня 2023 р.	3 586 561	61 430	17 469	240 386	(1 810 628)	2 095 218
1 січня 2024 р.	3 586 561	61 430	17 469	240 386	(1 810 628)	2 095 218
Прибуток	-	-	-	-	174 992	174 992
Інший сукупний дохід	-	-	-	212 407	-	212 407
Усього сукупного доходу за рік	-	-	-	212 407	174 992	387 399
Розподіл прибутку минулих років: переведення до резервного фонду	-	14 281	-	-	(14 281)	-
31 грудня 2024 р.	3 586 561	75 711	17 469	452 793	(1 649 917)	2 482 617

Підписано від імені Правління 21 квітня 2025 р.

Голова Правління

Сергій ПАНОВ

Директор з фінансів

Андрій БІЛОУС

Головний бухгалтер

Руслан ЧУДАКІВСЬКИЙ

Продовження додатку В

АТ «БАНК КРЕДИТ АНПРО»

Фінансова звітність за 2024 р.

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

За рік, що закінчився 31 грудня 2024 р.

(у тисячах гривень)

	Прим.	2024 р.	2023 р.
Грошові кошти від операційної діяльності			
Процентні доходи, що отримані		2 805 839	2 663 430
Процентні витрати, що сплачені		(1 670 498)	(1 701 631)
Комісійні доходи, що отримані		203 614	215 312
Комісійні витрати, що сплачені		(143 703)	(103 703)
Результат операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		69 277	136 381
Результат від продажу цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		254 995	67 597
Результат операцій з іноземною валютою		167 899	150 597
Інші доходи отримані		77 398	52 248
Використання створених забезпечень		(1 652)	(282)
Витрати на виплати працівникам		(667 875)	(559 238)
Адміністративні та інші операційні витрати		(261 564)	(193 626)
Податок на прибуток		(67 899)	-
Надходження грошових коштів в операційній діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		768 831	727 085
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Кредити та аванси банкам		(7 527)	(120 818)
Кредити та аванси клієнтам		(3 293 709)	(502 195)
Інші фінансові активи		(8 997)	(15 306)
Інші нефінансові активи		702	11 452
Необоротні активи, утримувані для продажу		24 648	1 775
Кошти банків		(39 993)	(1 105 618)
Кошти клієнтів		2 894 000	1 971 116
Інші фінансові зобов'язання		1 124	(19 998)
Інші нефінансові зобов'язання		(2 806)	2 298
Чисте надходження грошових коштів в операційній діяльності		333 273	949 791
Грошові кошти від інвестиційної діяльності			
Придбання цінних паперів		(10 152 793)	(8 879 033)
Надходження від реалізації цінних паперів		8 026 966	4 448 075
Придбання основних засобів		(31 463)	(32 871)
Надходження від реалізації основних засобів		114	-
Придбання нематеріальних активів		(51 717)	(8 172)
Надходження від реалізації інвестиційної нерухомості	11	25 277	-
Чисте надходження (використання) грошових коштів в інвестиційній діяльності		(2 183 616)	(4 472 001)
Грошові кошти від фінансової діяльності			
Надходження інших залучених коштів	18	315 715	-
Погашення інших залучених коштів	18	(4 936)	-
Зобов'язання за лізингом (орендою)		(31 498)	(23 371)
Чисте використання грошових коштів в фінансовій діяльності		279 281	(23 371)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		151 107	58 657
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		292	9 595
Чисте збільшення/ (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		(1 419 663)	(3 477 329)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	7	8 152 323	11 629 652
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	7	6 732 660	8 152 323

Підписано від імені Правління 21 грудня 2025 р.

Голова Правління

Сергій ПАНОВ

Директор з фінансів

Андрій ВІЛОУС

Головний бухгалтер

Юлія ЧУДАКІВСЬКА

Примітка до звіту: 6-67 є модіфікованим копією від фінансової звітності

ДОДАТОК Г

**Примітки до фінансової звітності АТ «Банк Кредит Дніпро» за
2022 р.**

Вартість балансових та позабалансових активів і зобов'язань, чутливих до зміни процентної ставки за строками погашення або передбаченої договорами дати перегляду процентної ставки станом на 31 грудня 2022 р.:

	<i>До 3 місяців</i>	<i>Від трьох місяців до одного року</i>	<i>Від одного року до п'яти років</i>	<i>Понад п'ять років</i>	<i>Безвідсоткові</i>	<i>Усього</i>
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	10 590 997	-	-	-	1 038 655	11 629 652
Кредити та аванси банкам	-	-	-	-	110 459	110 459
Кредити та аванси клієнтам	2 065 650	1 224 825	383 392	193 146	-	3 867 013
Інвестиції в цінні папери	241 818	600 506	1 217 446	20 526	-	2 080 296
Похідні фінансові активи	-	-	-	-	516 561	516 561
Інші фінансові активи	-	-	-	-	4 814	4 814
Позабалансові активи	1 140 000	-	-	-	-	1 140 000
Усього активів	14 038 465	1 825 331	1 600 838	213 672	1 670 489	19 348 795
Зобов'язання						
Кошти банків	1 145 745	-	-	-	-	1 145 745
Кошти клієнтів	9 726 930	1 000 520	56 451	-	5 526 240	16 310 141
Інші фінансові зобов'язання	-	-	-	-	152 482	152 482
Позабалансові зобов'язання	-	-	1 140 000	-	-	1 140 000
Усього зобов'язань	10 872 675	1 000 520	1 196 451	-	5 678 722	18 748 368
Чутливість до зміни процентних ставок	3 165 790	824 811	404 387	213 672	(4 008 233)	600 427

ДОДАТОК Д

Примітки до фінансової звітності АТ «Банк Кредит Дніпро» за
2023 р.

АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО»

Примітки до фінансової звітності за 2023 р.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

Вартість балансових та позабалансових активів і зобов'язань, чутливих до зміни процентної ставки за строками погашення або передбаченої договорами дати перегляду процентної ставки станом на 31 грудня 2023 р.:

	До 3 місяців	Від трьох місяців до одного року	Від одного року до п'яти років	Понад п'ять років	Безвідсоткові	Усього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	6 718 149	-	-	-	1 434 174	8 152 323
Кредити та аванси банкам	223 456	-	-	-	44 437	267 893
Кредити та аванси клієнтам	3 040 489	660 112	610 182	24 494	-	4 335 277
Інвестиції в цінні папери	142 051	1 261 257	5 399 226	330	-	6 802 864
Похідні фінансові активи	-	-	-	-	244 320	244 320
Інші фінансові активи	-	-	-	-	20 548	20 548
Позабалансові активи	1 140 000	-	-	-	-	1 140 000
Усього активів	11 264 145	1 921 369	6 009 408	24 824	1 743 479	20 963 225
Зобов'язання						
Кошти банків	40 119	-	-	-	-	40 119
Кошти клієнтів	14 342 845	1 009 868	47 883	-	3 075 942	18 476 538
Інші фінансові зобов'язання	-	-	-	-	135 502	135 502
Позабалансові зобов'язання	-	-	1 140 000	-	-	1 140 000
Усього зобов'язань	14 382 964	1 009 868	1 187 883	-	3 211 444	19 792 159
Чутливість до зміни процентних ставок	(3 118 819)	911 501	4 821 525	24 824	(1 467 965)	1 171 066

ДОДАТОК Е

Примітки до фінансової звітності АТ «Банк Кредит Дніпро» за
2024 р.

АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО»

Примітки до фінансової звітності за 2024 р.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Вартість балансових та позабалансових активів і зобов'язань, чутливих до зміни процентної ставки за строками погашення або передбаченої договорами дати перегляду процентної ставки станом на 31 грудня 2024 р.:

	До 3 місяців	Від трьох місяців до одного року	Від одного року до п'яти років	Понад п'ять років	Безвідсоткові	Усього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	5 756 069	-	-	-	976 591	6 732 660
Кредити та аванси банкам	250 382	-	-	-	65 079	315 461
Кредити та аванси клієнтам	5 390 817	1 201 497	1 147 175	334 380	(244 134)	7 829 735
Інвестиції в цінні папери	9 001 355	-	-	472	(7 261)	8 994 566
Похідні фінансові активи	-	-	-	-	75 262	75 262
Інші фінансові активи	-	-	-	-	30 675	30 675
Позабалансові активи	1 140 000	-	-	-	-	1 140 000
Усього активів	21 538 623	1 201 497	1 147 175	334 852	896 212	25 118 359
Зобов'язання						
Кошти банків	-	-	-	-	80	80
Кошти клієнтів	17 507 442	1 114 269	22 579	-	3 135 779	21 780 069
Інші залучені кошти	-	-	-	310 779	768	311 547
Інші фінансові зобов'язання	-	-	-	-	155 533	155 533
Позабалансові зобов'язання	-	940 000	200 000	-	-	1 140 000
Усього зобов'язань	17 507 442	2 054 269	222 579	310 779	3 292 160	23 387 229
Чутливість до зміни процентних ставок	4 031 181	(852 772)	924 596	24 073	(2 395 948)	1 731 130